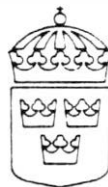

Motion till riksdagen

1989/90:Sk96

av Olof Johansson m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:110 Reformerad
inkomst- och företagsbeskattning

Mot.
1989/90
Sk96

Inledning

Inriktning av skattereformen

Centern har angivit att skattereformen skall främja följande mål:

- Skatt efter bärkraft
- Arbete och företagande
- Sparande och decentraliserat ägande
- God miljö och resurshushållning
- Sänkning av den totala skattekvoten.

Det förslag som centern lägger fram är i överensstämmelse med dessa mål.

Beträffande reformens huvudinriktning har centern arbetat efter följande riktlinjer.

Marginalskatterna skall sänkas kraftigt. En ökad likformighet med internationella förhållanden är nödvändig och uppnås genom reformens inriktning. Beträffande skatteskalorna skall högsta skattesats för statlig skatt vara 20 %, vilket skall uttas över 180 000 kr i taxerad inkomst räknat i 1991 års penningvärde. Skatteskalorna, inklusive grundavdraget, skall inflations-skyddas vilket även skall innefatta ett reallöneskydd. För att förbättra den fördelningspolitiska profilen skall ett förhöjt grundavdrag medges i vissa inkomstskikt.

Finansieringen skall ske så att låg- och medelinkomsttagarna inte får betala höginkomsttagarnas marginalskattesänkningar. Reformens fördelningspolitiska helhet skall således innebära att inkomst- och förmögenhetsskillnaderna ej skall öka.

Finansieringen skall innebära skärpt beskattning av kapitalinkomster, breddad bas för inkomster under inkomstslaget tjänst samt viss indirekt beskattning. Återhållsamhet skall iakttas vid finansiering via beskattning av nödvändig konsumtion såsom boende, livsmedel och kultur. Särskild återhållsamhet bör iakttas beträffande finansiering via regressivt verkande mervärdesskatt. På miljö- och energiområdet skall beskattning ske genom punktskatter. En differentierad mervärdesskatt skall införas med lägre skattesats för nödvändig konsumtion. Miljöavgifter införs.

Dagens inkomstslag inkomst av kapital, tillfällig förvärvsverksamhet och

annan fastighet skall slås samman till ett inkomstslag. Sådana kapitalinkomster skall i huvudsak beskattas med en enhetlig skattesats på 30 %.

Beträffande företagsbeskattningen skall inriktningen vara sänkta skattesatser och breddad skattebas genom minskade reserveringsmöjligheter.

Pensionärernas beskattning skall reformeras för att möjliggöra likabehandling med löntagarna i beskattningshänseende. Detta bör ske genom införande av en höjd grundpension lika för alla.

Skattesystemet skall, i sig självt, och i så stor utsträckning som möjligt, åstadkomma önskvärt fördelningspolitiskt resultat. Ökade transfereringar som bestående förutsättningar för skattesystemet skall undvikas.

Skattereformen beräknas ge upphov till dynamiska effekter. Dessa skall beaktas i finansieringen från och med 1991. Därmed bör ett höjt totalt skatetryck via överfinansiering undvikas.

Bakgrund

Skattesystemet har de senaste årtiondena successivt genomgått en rad smärre förändringar. Ett par större reformer har också genomförts. Den senaste initierades 1981 av den dåvarande centerledda regeringen. Målsättningen var att 90 % av inkomsttagarna skulle ha högst 50 procents marginalskatt. Den praktiska tillämpningen av reformen innebar dock att denna aldrig genomfördes fullt ut efter regeringsskiftet 1982.

Det har efter hand blivit uppenbart för allt fler att en större skattereform på nytt behövs. Centern var på ett tidigt stadium förespråkare för en sådan.

I riksdagsmotion 1986/87:Sk336 begärde centern att en parlamentarisk skatteberedning skulle tillsättas med uppgift att utarbeta ett långsiktigt skattereformprogram. Den första meningen i motionen lyder: "Sverige behöver en omfattande skattereform för 1990-talet."

Centern gjorde på ett tidigt stadium markeringar om den fördelningspolitiska inriktningen av reformen. I riksdagsdebatten den 6 maj 1987 sade centerns talesman bl.a.: "— — — marginalskattesänkningen skall utformas så att alla skattebetalare får del av den. Det får inte vara så — — — att låginkomsttagarna skall betala en marginalskattesänkning."

I juni 1987 gav regeringen direktiv till utredningen om reformerad inkomstbeskattning (RINK) samt kommittén för indirekta skatter (KIS). I motion 1987/88:Sk366 kritiserade centern de direktiv som givits utredningarna. "Dessa utredningar har — — — enligt vår uppfattning fått alltför snäva direktiv. Således har inte kommunalskattefrågan eller frågan om differentierad moms tilläts ingå i utredningarnas arbetsuppgifter." Centern skrev bl.a.: "Vi kräver en snabbutredning så att en reform av den kommunala beskattningen kan träda i kraft samtidigt som den väntade skattereformen." Krav ställdes i motionen på en differentierad moms med bl.a. sänkt moms på mat. I juni 1988 fick KIS, bl.a. till följd av centerns påtryckningar, tilläggsdirektiv att utreda sänkt mervärdeskatt på "viss konsumtion".

I centerns motion i allmänna motionstiden 1989 (1988/89:Sk443) gjordes ytterligare konkretiseringar och markeringar beträffande skattereformens inriktning. Angående miljö- och energibeskattningen sägs bl.a.: "Enligt centerpartiets uppfattning är det angeläget att utnyttja skatte- och avgiftsinstrumentet för att främja energi- och resurshushållning samt bättre miljö."

I reservationen i RINK säger centerns talesperson om villkoren för deltagande i skattereformen: "Jag kan i allt väsentligt ställa mig bakom dessa övergripande målsättningar för den stora skattereformen år 1991. Villkoret är att förändringarna inte sker till priset av ökade klyftor i samhället. Alla folkgrupper måste känna sig delaktiga i en reform av denna omfattning." I reservationen läggs fram förslag till skatteskalor för 1991 som innebär att personer med inkomster upp till en taxerad inkomst 1991 på 180 000 kr endast skall betala kommunalskatt. Över 180 000 kr uttas statlig skatt med 20 %. Över 500 000 kr skall statsskatten bli 25 %. Högsta marginalskatt blir således 55 % enligt reservationens förslag. Reservationen innehåller vidare krav på ett automatiskt verkande inflationsskydd. Beträffande reseavdrag föreslås att de skall ges på "samma villkor som idag, om möjligt förbättrade".

I centerns reservation i KIS görs bl.a. ett klart ställningstagande mot moms på energi. "De förslag som kommitténs majoritet förordar om en övergång till moms på energi motverkar de av riksdagen beslutade målsättningarna för energipolitiken."

I centerns reservation i URF kritiseras utredningen för att i sitt arbete inte ha varit tillräckligt uppmärksam på egenföretagares och övriga mindre företags skattesituation.

Under september och oktober 1989 genomförde centern ett omfattande rådslag riktat till allmänheten om hela skattereformen.

Remisstiden på utredningarna gick ut den 6 oktober 1989. Samma dag hölls det första mötet i överläggningarna mellan regeringen, oppositionspartierna och arbetsmarknadens parter. Dessförinnan hade regeringen aviserat tidigareläggning av en tredjedel av reformen. Detta accepterades av centern under förutsättning av att överblick kunde uppnås för hela reformens grunddrag i samband med det första reformsteget.

Ett första steg i skattereformen togs sedermera under hösten 1989. Centerns förslag innebar att vi instämde i propositionen beträffande skatteskalans utformning för 1990. Vi föreslog dock en skattereduktion 1990 för att gynna låg- och medelinkomsttagare. Vi motsatte oss införande av moms på energi och förordade istället punktskatter. Centern föreslog därtill en differentierad moms. Det innebar att vi motsatte oss full moms på bl.a. hotell och restauranger. Slutligen krävde vi höjda avdrag för resor till och från arbetet samt resa med egen bil i tjänsten – detta mot bakgrund av de kraftiga bensinskattehöjningar som propositionen föreslog.

Skattereformen och samhällsekonomin

Skattereformen skall bidra till att växla ned det höga svenska pris- och kostnadsläget och skapa förutsättningar för en bättre externbalans, en ökad produktivitet och en lägre ränta. Genomförandet av skattereformen måste så långt möjligt integreras i den övriga ekonomiska politiken. Skattereformens utformning måste också beakta den rådande ekonomiska konjunkturen.

Skattereformen, sådan regeringen i föreliggande proposition, proposition 1989/90:111 om reformerad mervärdesskatt m.m. samt ytterligare propositioner föreslår att den skall se ut, bidrar till ökningen av konsumentpriserna med över 3 % för vart och ett av åren 1990 och 1991.

Detta är en följd av den metod man valt för att finansiera sänkningen av inkomstskatterna. Från centerns sida kritiserar vi valet av finansiering via mervärdeskatt av flera skäl. Mervärdeskatten slår relativt sett hårdast mot de med litet konsumtionsutrymme – det är en dålig finansieringsväg fördelningspolitiskt. En generell pålagd och enhetlig mervärdeskatt saknar, inte minst på miljöområdet, önskvärd styreffekt – bl.a. därför avvisar centern moms på energi. Mervärdeskattehöjningar får därutöver omedelbar effekt på konsumentpriserna – det är en dålig finansieringsväg ur stabiliseringspolitisk synvinkel. Politiskt beslutad inflation via mervärdeskattehöjningar ovanpå det höga pris- och kostnadsläget i övrigt är enligt vår mening inte tillrädligt. Av dessa skäl vill vi, i vårt alternativ, vara återhållsamma med den typen av finansiering.

Förutsättningar för att skattereformen skall leda till sänkt inflation är återhållsamhet med direkt prishöjande finansieringsmetoder. Vidare måste den fördelningspolitiska helheten vara sådan att alla samhällsgrupper får del av skattesänkningarna. Lag- och medelinkomsttagare skall inte vara de som betalar höginkomsttagarnas skattesänkningar. Det samlade skatteuttaget från höginkomsttagargrupperna kan inte minska som en följd av reformen, eftersom den syftar till omfördelning genom totalfinansiering. Ett motsatt förhållande skulle rubba den samhällsekonomiska balansen och bidra till förstärkta krav på löne- och transfereringsökningar. I förlängningen kan ett sådant skeende leda till nya skattehöjningar och att reformen vittrar sönder. Skattereformens stabilitet är således beroende av det fördelningspolitiska utfallet.

För att skattereformen på smidigaste möjliga sätt skall kunna infogas i den konjunkturpolitiskt aktuella situationen måste således utformningen vara sådan att samvariation med de för närvarande negativa tendenserna i samhällsekonomin minimeras.

Propositionens och centerns förslag

Arbetsinkomst/kapitalinkomst

Propositionens förslag: Arbetsinkomster beskattas enligt en progressiv skala medan nominella kapitalinkomster träffas av ett i princip enhetligt skatteuttag på 30 %.

Centerns överväganden och förslag:

Skattereformen skall innebära sänkta marginalsatser. En progressivitet i skatteskalan bör dock upprätthållas, främst av fördelningspolitiska skäl men även från statsfinansiella synpunkter. Denna progressivitet bör åstadkommas genom uttag av statsskatt på arbetsinkomster över en viss nivå.

Kapitalbeskattningen bör däremot ske genom en enhetlig statlig skattesats, såsom propositionen föreslår. Detta kallas separatmodellen. Skälen till att denna modell bör tillämpas är flera. Ett skäl är att skapa likformighet mellan arbets- och kapitalinkomster. Skattesatsen vid nominell beskattning bör vara lägre på kapitalinkomster eftersom kapitalavkastningen då även innehåller ersättning för inflationen. Den föreslagna skattesatsen för kapital

överensstämmer också med skattesatsen i bolagsbeskattningen. Av dessa skäl minskar också möjligheterna för skatteundandragande och skatteplanering. En låg enhetlig skattesats innebär omvänt också ett lägre värde av avdragen för personer med höga inkomster än vad ett progressivt uttag skulle medföra.

Skatteutredningarna har övervägt frågan om real eller nominell beskattning. Real beskattning har inte befunnits lämplig att införa. Vi instämmer i denna bedömning. Skälen till detta är bl.a. att internationella förhållanden talar däremot, att systemet skulle bli för komplicerat samt att lån och räntor vanligtvis bestäms i nominella termer. Nominell beskattning bör således väljas.

Skatteutredningarnas strävan har varit att välja skattesats så att en real kapitalavkastning efter skatt möjliggörs. Av skäl som ovan anförts bör nominell beskattning och en skattesats på 30 % väljas. För att upprätthålla en positiv real avkastning på kapital efter skatt förutsätter dock detta att inflationen kan bringas ner i förhållande till nuvarande situation. Den valda skattesatsen medför negativ real avkastning efter skatt vid en inflationstakt överstigande 7 %. Inflationstakten för närvarande överstiger denna nivå även sedan prishöjningar till följd av den hittills införda delen av skattereformen avräknats. För att åstadkomma den önskade reala avkastningen efter skatt bör också av denna orsak försiktighet iaktas med sådan finansiering av skattereformen som har en direkt effekt på prisnivån.

Skatteskalen m.m.

Skatteskala, grundavdrag och schablonavdrag

Propositionens förslag: Frånsett ett grundbelopp på 100 kr utgår statlig inkomstskatt för inkomståret 1991 endast för förvärvsinkomster (inkomst av tjänst och näringsverksamhet) som överstiger 170 000 kr i beskattningsbar inkomst. Skatten tas ut med en enhetlig skattesats på 20 %. Gränsen för den statliga inkomstskatten justeras årligen med förändringen av konsumentprisindex med tillägg av två procentenheter. Grundavdraget knyts till basbeloppet och skall uppgå till lägst 0.32 basbelopp. Detta motsvarar för inkomståret 1991 ca 10 000 kr, vid ett basbelopp för detta inkomstår på 31 200 kr. För taxerade förvärvsinkomster i intervallet 1.86–2.89 basbelopp (ca 58 000 kr–90 000 kr) trappas grundavdraget upp med 25 % av inkomsten inom detta skikt (totalt till högst ca 18 000 kr år 1991). För inkomster över 3.04 basbelopp (ca 95 000 kr) trappas grundavdraget ned med 10 % av den del av inkomsten som överstiger 3.04 basbelopp tills grundavdraget åter når nivån 0.32 basbelopp, vilket sker vid en taxerad inkomst på ca 175 000 kr. Schablonavdraget under inkomst av tjänst föreslås höjt från 3 000 kr till 4 000 kr.

Centerns överväganden och förslag:

De förändringar som gjorts i propositionen beträffande skatteskalen i förhållande till skatteutredningarnas förslag överensstämmer i stor utsträckning med förslag som centern fört fram som önskvärda i samband med utredningarna. Det gäller uttag av statsskatt från 170 000 kr i beskattningsbar inkomst, vilket är nödvändigt av fördelningspolitiska skäl. Det gäller också index-

eringen av skatteskala och grundavdrag. Centern pekade också, mot bakgrund av de fördelningsstudier som genomförts, på ett tidigt stadium på att en ytterligare omfördelning till förmån för låg- och medelinkomsttagare var nödvändig. Ett steg i denna riktning åstadkoms sedermera genom förslaget om ett förhöjt grundavdrag. Centern instämmer mot bakgrund av ovanstående i den föreliggande propositionens förslag beträffande utformningen av skatteskalans och grundavdraget. Försiktighet bör allmänt sett iakttas med indexering av statsfinansiella angelägenheter. I annat fall riskerar vaksamheten inför inflationsutvecklingen att minska från olika aktörers sida, samtidigt som kostnadsutvecklingen riskerar att bli svårhanterlig. Detta gäller inte minst i en situation som för närvarande råder med en hög pris- och kostnadsutveckling. Vi vill mot bakgrund av detta påpeka att den föreslagna indexering av skatteskalans som föreslås utöver konsumentprisindex enligt vår uppfattning löpande måste följas och utvärderas.

Den mycket krattiga sänkning av progressiviteten i skatteskalans som skattereformen innebär, är tänkt att motverkas av åtgärder som innebär att målet att höginkomsttagarna skall betala sina egna marginalsattesänkningar kan upprätthållas. Den viktigaste åtgärden härvidlag är en skärpt kapitalbeskattning. Skulle det visa sig att de fördelningspolitiska målen inte uppnås, kan en återgång till en högre progressivitet enligt vår uppfattning bli nödvändig.

Resultatet av framlagda förslag för skatteskalans blir vid nuvarande genomsnittliga kommunalskattesats på 31:16 kronor per beskattningsbar hundrakrona, att målet om en högsta marginalskatt på 50 % ej kan nås i en genomsnittlig kommun. Detta är enligt vår uppfattning ett starkt skäl för att lägga stor vikt vid det fortsatta arbetet med den kommunala skatteutjämnningen.

Schablonavdraget under inkomst av tjänst motiveras i propositionen med de ökade kollektivtrafikkostnaderna och ett behov av att höja schablonavdraget för att inte öka antalet personer, som ej kan lämna förenklad självdeklaration. Därtill anges Riksskatteverkets (RSV) arbetsbelastning i samband med skattereformens införande som motiv.

RSVs resurser bör enligt vår uppfattning anpassas efter de önskvärda beskattningsreglerna, inte tvärtom. Vi avvisar propositionens resonemang med anledning av detta. Centerns förslag innebär därtill en lägre kostnadsökning på kollektivtrafiken än propositionens förslag, bl.a. genom att moms ej tas ut på persontransporter, vilket propositionen föreslår.

Schablonavdraget ges till alla utöver grundavdraget, oavsett om man haft en verklig kostnadsbelastning eller ej. Principiellt anser vi därför att schablonavdraget bör sänkas istället för att höjas. De medel som härigenom tillförs statskassan bidrar till vårt samlade finansieringsalternativ. Detta innebär bl.a. en möjlighet att tillgodose kravet på rimliga avdrag för inkomster nas förvärvande – exempelvis beträffande resor till och från arbetet. Enligt vår uppfattning är detta vida mer angeläget än den överkompensation, som schablonavdraget i många fall medför. Centern föreslår således mot bakgrund av detta, att schablonavdraget sänks från dagens 3 000 kr till 2 000 kr.

Propositionens förslag: Det extra avdraget för folkpensionärer avskaffas. För folkpensionärer medges ett särskilt grundavdrag med 1.5 basbelopp för ensamstående och med 1.325 basbelopp för gifta, dock högst med belopp som uppgår till erhållen folkpension och pensionstillskott eller motsvarande ATP. Det särskilda grundavdraget avtrappas med 65 % av övriga pensionsinkomster fränsett inkomster från privata pensionsförsäkringar.

År 1991 och 1992 avtrappas det särskilda grundavdraget även med 65 % av inkomst av kapital, inkomst av passiv näringsverksamhet och – på samma sätt som nu – mot förmögenhet. Det särskilda grundavdraget får enligt förslaget aldrig understiga det grundavdrag (ca 18 000 – 10 000 kr) som annan skattskyldig med lika hög taxerad förvärvsinkomst som pensionären medges.

Centerns överväganden och förslag:

Dagens pensionssystem är krångligt och skapar höga margineffekter för pensionärerna. Vi anser i likhet med propositionen att inkomstskatteutredningens (RINK) förslag om grundavgift m.m. hör avvisas. Propositionens förslag innebär dock heller ingen större förbättring i förhållande till dagens system. Vi betraktar det som ett provisorium i avvaktan på att en genomgripande förändring av pensionssystemet som centern föreslagit kan genomföras.

I likhet med vad många remissinstanser anfört anser vi istället att pensioner i princip inte skall beskattas på annat sätt än andra tjänsteinkomster. Pensionärerna som grupp hör skattemässigt likabehandlas med de yrkesaktiva. Det har i olika sammanhang framkommit att denna lösning också eftersträvas av pensionärsorganisationerna. Som en långsiktig förändring såväl av pensionssystemet som pensionärernas skatteregler föreslår centern därför *höjd grundpension* lika för alla.

Centerförslaget innebär följande:

Alla pensionärer tillförsäkras en grundtrygghet inom ATP-systemet, motsvarande 68 % av 4.5 basbelopp (90 882 kr 1990). Förmånerna i ATP-systemet samordnas, liksom berörda avgiftssystem. Hela grundpensionen betalas via ATP-systemet. En inkomstrelaterad pension utgår ovanpå grundpensionen på samma sätt som nuvarande ATP. ATP-taket vid 7.5 basbelopp ligger fast. Det innebär att alla som har en pension som är lägre än den nuvarande grundpensionen på 4.5 basbelopp får sin pension höjd till denna högre nivå. Enligt vårt förslag utgår grundpensionen lika för alla. Pension, utöver vad som kan erhållas genom grundpension eller inkomstrelaterad pension, kan utgå antingen genom pensioner som avtalats fram eller genom sparande i personliga, frivilliga pensionsförsäkringar.

Förslaget om grundpension skapar en möjlighet att kunna avveckla merparten av de särregler som nu förekommer för pensionärerna. Någon särskild folkpension eller pensionstillskott utanför ATP skulle ej utgå. KBT kan upphöra både vad gäller statens och kommunens åtagande. Kommunernas skyldigheter enligt socialtjänstlagen beträffande KBT skulle dock kvarstå.

De särskilda skattereglerna för pensionärer behövs då inte längre. Det gäller reglerna för extra avdrag och dessa reglers anpassning till olika in-

komstslag. Pensionärerna skulle ha samma regler vad gäller grundavdrag och schablonavdrag som gäller för övriga inkomsttagare.

Mot. 1989/90
Sk96

Fördelarna med ett pensionssystem enligt grundtrygghetsmodellen är många:

- pensionärer med låg pension får en förbättrad situation
- skillnaden mellan gifta och ogifta pensionärer försvinner
- marginaleffekterna för pensionärer blir inte högre än för övriga. Det kommer att löna sig, även för pensionärer, att skaffa sig extra inkomster
- nuvarande orättvisor för kvinnor minskar
- pensionärernas förmåner blir överblickbara och envar kan bättre förstå hur den egna ekonomin utvecklas beroende på vilka dispositioner man gör
- byråkrati och krångel minskar genom att man av fem delsystem skapar ett enda.

Detta är centerns förslag till ett rättvisare pensionssystem, vilket vi anser bör genomföras så snart det är möjligt. Den sittande pensionsberedningens slutbetänkande bör dock avvaktas. Grundpensionen måste självfallet finansieras fullt ut. Den närmare utformningen av denna finansiering bör också övervägas närmare med tanke på pensionsberedningens betänkande.

I avvaktan på att centerns grundpension kan genomföras kan propositionens förslag om skatteregler för pensionärer i huvudsak tillstyrkas. Vi har emellertid följande synpunkter på regeringsförslaget.

Basbeloppet skall enligt tidigare riksdagsbeslut justeras för de effekter som beror på skattereformen. I annat fall skulle vissa delar av pensionärskollektivet få såväl sänkt skatt som kompensation för skattereformens effekter, vilket måste anses principiellt felaktigt. De pensionärer som ej får skattesänkningar, d.v.s. de som idag har rätt till pensionstillskott, bör dock få ett ökat pensionstillskott och höjd KBT. Eftersom centerns finansieringsalternativ ger ett bättre ekonomiskt utfall för låginkomsttagare än propositionens förslag behöver dock inte bidragen höjas i samma utsträckning som föreslås i propositionen. Härutöver anser vi att det extra avdraget under 1991 och 1992 ej skall avtrappas mot förmögenhet.

Regeringen måste också redovisa de totala effekterna av en justering av basbeloppet för samtliga samhällsgrupper vars inkomst i olika grad är knuten till basbeloppets utveckling. Enligt vår uppfattning bör dessa grupper kompenseras för nedjusteringen i den mån de ej får del av skattesänkningarna. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Inkomst av tjänst

Allmänt om beskattningen av arbetsinkomster

Propositionens förslag: Alla typer av ersättning för arbetsinsatser, t.ex. kontantlön, naturaförmåner, överskott från enskild näringsverksamhet och arbetsinkomster från fämansföretag skall så långt som möjligt beskattas på ett likformigt sätt utan undantag eller undervärdering av vissa ersättningar.

Centerns överväganden och förslag:

Likformighet i beskattningen utgör en av de viktigaste grunderna för skat-

terereformen. Principiellt instämmer vi i propositionens förslag. Vi vill emellertid markera att en alltför rigid tillämpning av likformighetsprincipen kan leda till försämring av den samhällsekonomiska effektiviteten och nyttan, tvärt emot syftet. Undantag måste kunna göras från principen likformighet. Detta bör kunna ske när en strikt tillämpning av likformighet skulle leda till t.ex. samhällsekonomiska förluster i form av skattebortfall eller försämrad bytesbalans. Dessvärre innehåller propositionen och hela skattereformen, sådan den konstruerats, flera sådana förslag som prioriterar likformighet på bekostnad av samhällsekonomisk effektivitet. Klara tendenser finns också till sammanblandning av likformighet och lika skattesatser eller lika skattebehandling. Enligt vår uppfattning talar mycket för att likformighet syftande till effektivitet i många fall bättre tillgodoses genom att man väljer en differentiering av skattesatser.

Vi återkommer till de delar i propositionens förslag där vårt resonemang enligt ovan blir tillämpligt.

Viss utvidgning av inkomstslaget tjänst

Propositionens förslag: De nuvarande principerna för vad som skall hänföras till inkomstslaget tjänst kvarstår i huvudsak oförändrade. En viss utvidgning av inkomstslaget företas dock, så att det i framtiden omfattar alla ersättningar som kan anses hänförliga till eget arbete eller egen prestation. En förutsättning för att inkomsten skall hänföras till inkomstslaget tjänst är att den inte är befriad från skatt enligt 19 § KL eller är att hänföra till något annat inkomstslag.

Centerns överväganden och förslag:

Eftersom inkomstslaget tjänst i framtiden skall utgöra en allmän uppsamlingsplats för det som beskattas, men ej faller under övriga inkomstslag, anser vi att definitionerna i §§ 31–34 KL, samt 19 § KL, bör göras tydligare. Liknande synpunkter framförs också av flera remissinstanser. Detta bör ges regeringens till känna.

Beskattningen av självständigt bedriven verksamhet utan vinstsyfte (hobby)

Propositionens förslag: Nuvarande kriterier för att en verksamhet skall anses som rörelse (näringsverksamhet) ändras inte. Från intäkter i en verksamhet som drivs självständigt, men som på grund av bristande vinstsyfte beskattas i inkomstslaget tjänst och inte i näringsverksamhet, får avdrag göras för utgifter som betalats under beskattningsåret och, om överskott därefter föreligger, även för underskott som hänför sig till året före beskattningsåret. Avdraget får dock inte överstiga beskattningsårets intäkt av verksamheten och får inte heller kvittas mot andra tjänsteinkomster.

Centerns överväganden och förslag:

Propositionens förslag innebär en viss förbättring i förhållande till RINK. Det ursprungliga förslaget innebar att skattskyldighet skulle kunna komma att uppstå utan att avdrag för motsvarande kostnader beviljades. Enligt vår uppfattning bör en särskilnad i beskattningshänseende göras mellan regelrätt näringsverksamhet och hobbyverksamhet. Framför allt av detta skäl bör inte rekvisitet vinstsyfte slopas, vilket några remissinstanser krävt.

Propositionens förslag innebär, trots de gjorda förändringarna i förhållande till RINK, en missriktad skattesärskärpning för hobbyverksamhet. Följderna av förslaget riskerar att bli en ökad byråkrati, samtidigt som det med skäl kan ifrågasättas om skatteintäkterna kommer att öka i nämnvärd omfattning. Skattebasen riskerar att minska påtagligt, antingen genom att verksamheten upphör eller att bolag bildas. Vi kan av dessa skäl inte tillstyrka propositionens förslag i denna del. Nuvarande regler bör således kvarstå.

Beskattningen av personalvårdsförmåner

Propositionens förslag: Förutsättningarna skärps för att förmåner skall kunna hänföras till skattefri personalvård. För att skattefrihet skall komma i fråga måste det röra sig om enklare åtgärder av mindre värde. Dessa krav skall vara uppfyllda även i det fall en förmån utgår på grund av sedvänja inom det yrke eller den verksamhet det handlar om.

Centerns överväganden och förslag:

Överensstämmer med propositionens. Detta är motiverat av likformighets-skäl, av finansiella skäl samt av rättviseskäl. Personalvårdsförmåner har i vissa fall kommit att användas som en maskerad löneförhöjning i syfte att undvika beskattning.

Bilförmån

Propositionens förslag: Förmån av fri bil som inte är äldre än tre år värderas till 0,8 basbelopp med tillägg av 20 % av nybilspriset i slutet av året före beskattningsåret för senaste årsmodell av förmånsbilen. Om bilmodellen inte saluförts vid denna tidpunkt värderas förmånen till 0,8 basbelopp med tillägg av 20 % av ett uppskattat nybilspris för motsvarande modell.

Förmånsvärdet får dock inte överstiga 42 % eller understiga 35 % av nybilspriset.

Om förmånsbilens årsmodell är äldre än tre år skall förmånsvärdet tas upp till 85 % av det värde som gäller för senaste årsmodell.

Om förmånsbilens årsmodell är sex år eller äldre skall förmånsvärdet tas upp till 85 % av det värde som framkommer vid en beräkning enligt de regler som gäller för årsmodeller yngre än tre år varvid ett uppskattat nybilspris fastställs av RSV för dessa fall. Detta pris baseras på 85 % av det genomsnittliga nybilspriset hos de vanligaste bilmodellerna. Alternativt får – om nybilspris fortfarande kan beräknas för förmånsbilen – förmånsvärdet tas upp till 85 % av det värde som gäller för årsmodeller yngre än tre år.

Om den skattskyldige bekostar allt drivmedel för det privata nyttjandet av förmånsbilen skall förmånsvärdet nedsättas med en femtedel.

Den särskilda värderingsregeln för bilförmån i vissa fall i fämansföretag avskaffas.

Centerns överväganden och förslag:

Bilförmän innebär i huvudfallet en förmån att för privat bruk använda bil som tillhandahålls av arbetsgivare. Förmånen beräknas idag till vissa schablonvärden. Tidigare beräknades för innehav av bil ej äldre än tre år det beskattade förmånsvärdet till 22 % av nybilspriset. För innehav av bil äldre än tre år beräknades förmånsvärdet till 18 % av nybilspriset. I vissa fall sattes förmånsvärdet ned bl.a. för den som själv bekostar allt drivmedel för privat användning.

I samband med beslutet om skattereformens första steg fastställdes, vad avser bilförmän, att förmånsvärdena 1990 skall vara 30 % för bilar ej äldre än tre år. För bilar äldre än tre år skall motsvarande värde vara 25 %. Centerns förslag innebär däremot att motsvarande värden skulle fastställas till 35 % respektive 29 %. Detta ansåg vi motiverat för att åstadkomma en önskvärd likformighet i beskattningen av bilförmän jämfört med användande av egen bil i tjänsten.

Den föreliggande propositionens förslag innebär att stora bilar kommer att få en lägre beskattning än mindre. Detta anser vi felaktigt från miljöpolitisk synvinkel. Det kan också möjligen komma att betraktas som ett dolt handelshinder av utländska handelspartners. Vi föreslår därför en lösning enligt den av RINK och MIA förordade modellen, d.v.s. en helt proportionell beskattning i förhållande till nybilspriset. Som skattesatser föreslår vi 40 % av nybilspriset för bilar ej äldre än tre år och 35 % för bilar äldre än tre år. I övrigt bör de regler som idag tillämpas för bilförmän gälla även fortsättningsvis.

Avdrag för egen bil i tjänsten

Avdrag för kostnad för användande av egen bil i tjänsten är ett vanligt alternativ till bilförmän. För dem som arbetar inom stat och kommun gällde tidigare att milersättningen ej behövde tas upp i deklarationen. För dem som är anställda i enskild tjänst gällde att milersättningen skall tas upp som en intäkt medan avdrag för kostnaden medges med samma belopp. Avdrag medgavs dock ej för belopp som översteg den statliga ersättningen. Som ett alternativ till de schablonmässiga avdragsbeloppen fick dock alltid, oavsett vilken ersättning som utfatts av arbetsgivaren, avdrag yrkas för verkliga kostnader.

Dessa regler ändrades i och med riksdagens beslut hösten 1989 i anledning av proposition 1989/90:50 om inkomstskatten 1990 m.m. Det ursprungliga förslaget i propositionen var att avdrag skulle medges med 11 kr/mil. Detta ändrades i och med utskottsbehandlingen, bl.a. genom påtryckningar från centern. De nya reglerna innebär att avdrag för egen bil i tjänsten skall medges med 12 kr/mil, att avdraget skall vara oberoende av körsträcka, att statliga och kommunala ersättningar görs skattepliktiga samt att reglerna om verklig kostnad slopas.

Centerns förslag var dock att avdrag för egen bil i tjänsten skulle medges med 15 kr/mil som ett schablonbelopp och därutöver verklig kostnad om en högre kostnad än schablonbeloppet kan påvisas.

Med ett så lågt avdragsbelopp som 12 kr per mil, vilket föreliggande proposition inte avser att förändra, kommer många att avstå från att använda

den egna bilen och istället utnyttja dyrare färdstätt. Många arbetsgivare kommer samtidigt att tvingas anskaffa tjänstebilar. Privatbilarna utnyttjas på ett ur samhällsekonomisk synpunkt sämre sätt. Möjligheterna att få avdrag för egen bil i tjänsten är av stor betydelse för många yrkesgrupper, t.ex. distriktsköterskor, hemsamariter, lantbrevbärare m.fl. Vår slutsats är därför att ett högre avdrag för egen bil i tjänst bör medges, i enlighet med det förslag som centern tidigare väckt.

Mot. 1989/90
Sk96

600-kronorsregeln

Propositionens förslag: Förmåner, som inte utgör personalvård eller är särskilt undantagna, är skattepliktiga från första kronan. Förslaget innebär att den s.k. 600-kronorsregeln slopas.

En viss skattefrihet behålls för tävlingsvinster som utgår i annan form än kontant ersättning. Skattefrihet föreligger om vinsten avser minnesföremål eller om värdet inte överstiger, såsom propositionen uttrycker det "0,1 basbelopp eller för närvarande 300 kr".

Propositionen aviserar att regeringen avser att återkomma beträffande ändringar i reglerna för kontrolluppgiftsskyldighet.

Centerns överväganden och förslag:

Propositionen är oklar beträffande vilka beloppsgränser som föreslås gälla. 300 kr motsvaras för närvarande av ca 0,01 basbelopp, inte 0,1 som sägs i propositionen. Vi utgår dock ifrån att det är 300 kr (0,01 BB) som avses.

För att minska den byråkrati som kan uppstå p.g.a. den låga beloppsgränsen föreslår vi att denna ska uppgå till 0,03 basbelopp, cirka 1 000 kr.

Tjänstegruppliv (TGL m.fl.)

Propositionens förslag: Inga ändringar vidtas nu beträffande den skatte- och avgiftsmässiga behandlingen. Frågan skall övervägas ytterligare.

Centerns överväganden och förslag:

Överensstämmer med propositionens förslag. Finansierings- och likformighetsskäl talar för beskattning på samma sätt som kontant lön. I likhet med vad lagrådet anfört, och propositionen tagit fasta på, bör dock frågan övervägas ytterligare. Detta eftersom olika uppbyggnad av tjänstegruppliv-försäkringar försvarar en neutral beskattning mellan olika förmånstagare.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA)

Propositionens förslag: Den nuvarande skattefriheten för s.k. dagersättning från TFA slopas. Ersättning från TFA bör beläggas med socialavgifter och bli förmånsgrundande. I det fall invaliditetsersättning utbetalas bör i regel endast särskild löneskatt utgå och ersättningen bör inte vara förmånsgrundande.

Centerns överväganden och förslag:

TFA utger ersättning utöver socialförsäkringen, bl.a. under akut sjukdomstid och vid invaliditet. Den skattefria dagersättningen uppgår endast

till ringa belopp och kommer att ge upphov till endast små skatteintäkter. Med hänsyn till detta, och till det angelägna i att försäkringar av denna typ existerar, anser vi inte att TFA bör bli skattepliktig. Propositionen avslås i denna del. Nuvarande regler bör således även fortsättningsvis gälla härvidlag.

Fortsatt undantag från beskattning i vissa fall

Propositionens förslag: Vissa kostnadsersättningar som utges av SIPRI, ersättning för flyttningskostnad, vissa ersättningar till värnpliktiga samt understöd vid arbetskonflikt skall även i fortsättningen undantas från beskattning. Undantag skall även göras beträffande utlandstillägg och därmed likställd förmån.

Centerns överväganden och förslag:

Överensstämmer med propositionens förslag utom såvitt avser ersättning för flyttningskostnad. Beträffande de övriga undantagen gäller speciella skäl för fortsatt skattefrihet. Sådana skäl föreligger inte beträffande flyttningskostnaderna. Som också sägs i propositionen, talar likformighetsskäl för att dessa ersättningar göras skattepliktiga. De arbetsmarknadspolitiska skäl som anförs i propositionen anser vi ej utgöra grund för ett avsteg från principen skattepliktighet.

Inkomster från bär-, svamp- och kottplockning samt bränsle från egen fastighet

Propositionens förslag: Nuvarande skattefrihet för inkomster från bär-, svamp- och kottplockning avskaffas. Dagens bestämmelser medger plockning skattefritt upp till ett värde av 5 000 kr per beskattningsår. Motsvarande förändring sker vad gäller uttagsbeskattning beträffande bränsle från egen fastighet.

Centerns överväganden och förslag:

Likformighet i skattesystemet är visserligen angeläget, men som vi tidigare anfört bör också samhällsekonomiska effektivitets- och nyttoaspekter beaktas. Undantag måste kunna göras när en strikt tillämpning av likformighetsprincipen skulle leda till t.ex. samhällsekonomiska förluster i form av skattebortfall eller försämrad bytesbalans. Detta synsätt är tillämpligt för den skattefria plockningen enligt ovan.

Vi motsätter oss propositionens förslag. Det viktigaste skälet till detta är att det är viktigt att ta tillvara de naturtillgångar som det här handlar om. Endast en bråkdel av bär, svamp och kottar tillvaratas idag. Propositionens förslag skulle ytterligare minska plockningen. Importen skulle istället öka.

En hårdare beskattning skulle minska skattebasen. Det kommer att ske genom att plockningen minskar eller beskattning kringgås genom att plockningen i ökad grad helt enkelt inte redovisas. Slutligen är den beskattade hanteringen runt plockningen av betydelse i många glesbygder.

Bär-, svamp- och kottplockning medför inga stora förtjänster i förhållande till arbetsinsatsen för den enskilde plockaren. Onödig byråkrati undviks

även genom ett skattefritt grundbelopp. Ett sådant grundbelopp är mot bakgrund av ovanstående inte oskäligt.

Även vad gäller uttagsbeskattning beträffande bränsle från egen fastighet anser vi att nuvarande regler bör gälla.

Mot. 1989/90
Sk96

Ersättningar till utländska forskare

Propositionens förslag: Den särskilda skattelättnad för utländska gästforskare, som innebär att endast 70 % av lönen är skattepliktig, slopas. Nuvarande skattefrihet för kostnadsersättningar till sådana forskare kvarstår oförändrad.

Centerns överväganden och förslag:

Överensstämmer i stort sett med propositionens. Kvalificerad forskning är av mycket stor betydelse för Sveriges utveckling och möjlighet att hävda sig i den internationella konkurrensen. Det är därför motiverat att medge skattelättnader för utländska gästforskare då inriktningen eller kompetensnivån är sådan att betydande svårigheter föreligger för rekrytering inom landet.

Från och med 1991 sänks marginalskatterna kraftigt. Detta gör att vi i likhet med propositionen anser det rimligt att ta bort den 30-procentiga reduktionen. Detta var också vad RINK föreslog. Utredningen föreslog dessutom att kostnadsersättningarna skulle göras skattepliktiga. Skatteskalen har dock justerats i förhållande till RINK så att statlig skatt nu föreslås tas ut vid en lägre beskattningsbar inkomst än tidigare. Därför anser vi i likhet med propositionen att det är skäligt att även i fortsättningen kunna medge att kostnadsersättningar skall vara skattefria. Den forskarskattenämnd som idag gör en bedömning huruvida skattefrihet skall åtnjutas har intagit en relativt restriktiv hållning. Inom ramen för nuvarande skrivning i lagtexten anser vi att det bör finnas utrymme för en generösare tillämpning.

Avdrag i inkomstslaget tjänst inkl. reseavdrag

Propositionens förslag: De nuvarande principerna för kostnadsavdrag under inkomst av tjänst behålls. Reglerna rörande avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats förändras inte.

Centerns överväganden och förslag:

De s.k. reseavdragen är av stor betydelse för en decentraliserad samhällsstruktur med en levande landsbygd. Avdraget är också fördelningsspolitiskt betydelsefullt eftersom befolkningen i de glest befolkade länen i genomsnitt har lägre inkomst än i övriga län. Därmed får dessa också ett mindre utbyte av marginalskattesänkningarna i samband med skattereformen. För många människor finns ingen utbyggd kollektivtrafik och således inga alternativ till bilresa till arbetet. Däremot får alla med beskattningsbar inkomst bidra till kollektivtrafiken även om den inte är tillgänglig för alla. Den samlade alternativkostnaden för att delta i förvärsarbete får inte bli så hög att människor gynnas ekonomiskt då de är hemma från arbetet.

Majoritetsförslaget i RINK skulle inneburi en avsevärd försämring av reseavdragen. Centerns representant motsatte sig denna försämring. I samband med beslutet beträffande det första steget av skattereformen lade

emellertid regeringen inte förslag om ändrade regler för reseavdrag. Inte heller i föreliggande proposition lägger regeringen förslag till ändrade regler för reseavdragen. Detta är således en förbättring i förhållande till RINKS förslag.

Riksdagens majoritet har emellertid genom skattebeslutet för 1990 genomfört skatteförändringar som medför ett kraftigt höjt bensinpris. Det gäller såväl beslutet om moms på energi som bensinskattehöjningen. Sammanlagt medför de beslut som riksdagen på regeringens förslag fattat, att bensinpriset stiger med närmare 1:60 kr per liter.

Vi föreslar nu att beslutet om moms på energi rivs upp. Därtill föreslår centern, av miljöpolitiska skäl, en bensinskattehöjning, även om denna är lägre än motsvarande förslag från regeringen. De närmare skälen till detta har vi utförligt utvecklat i den partimotion vi idag väcker i anledning av proposition 1989/90:111.

Centern föreslar därför, som kompensation för den bensinskattehöjning vi själva förordar samt en uppräknning till följd av att avdraget varit oförändrat några år, att reseavdraget för 1991 förändras enligt följande:

- Avdraget för resa med bil höjs med 3:00 kr/mil för körsträckor upp till 1 000 mil per år och med 6:00 kr/mil för körsträckor över 1 000 mil per år. De nya reseavdragen blir således 13:20 kr/mil oberoende av körsträcka
- Avdraget för resa med motorcykel höjs med 1:10 kr/mil till 6:60 kr/mil för körsträckor upp till 1 000 mil per år och med 3:00 kr/mil för körsträckor över 1 000 mil per år. De nya reseavdragen blir således 6:60 kr/mil oberoende av körsträcka
- Avdraget för resa med moped höjs med 0:90 kr/mil till 3:70 kr/mil
- Avdraget för resa med cykel höjs med 150 kr per år till 400 kr

Ifall vårt förslag om att moms på energi skall avskaffas avslås av riksdagen bör reseavdragen öka ytterligare. I detta läge föreslår vi att reseavdragen för resa med bil höjs med ytterligare 1:80 kr/mil, d.v.s. till nivån 15:00 kr/mil oberoende av körsträcka. Avdrag för övriga fortskaffningsmedel höjs i paritet med bilavdraget.

Utöver dessa förslag förordar vi en regeländring så att reseavdrag ej skall nedsättas, då ersättning erhållits av medpassagerare. Detta för att gynna samåkning.

Vi vill i detta sammanhang också erinra om centerns förslag om en regional differentiering av bilbeskattningen, exempelvis genom differentierad bensinskatt. Vi har vid flera tillfällen, senast i samband med proposition 1989/90:50 om skattereformen 1990 m.m., föreslagit att regeringen lägger fram förslag om en närmare utformning av en sådan differentiering. Vi upprepar detta krav.

Skattereduktion för hemmaka och för ensamstående med barn

Propositionens förslag: Skattereduktionerna för hemmaka och för ensamstående med barn slopas.

Centerns överväganden och förslag:

Skattereduktionen för hemmaka har numera i första hand betydelse för ett litet antal personer, oftast kvinnor, som lever i små omständigheter. Statsfinansiellt är reduktionen också av liten betydelse. Förslaget avvisas därför.

Skattereduktionen för ensamstående med barn har betydelse för många kvinnor men även män som är låginkomsttagare. Vi kan dock godta propositionens förslag, men endast under förutsättning att ett borttagande av skattereduktionen åtföljs av förslag till hur man klarar de berörda gruppernas ekonomiska situation. Det förslaget skall trada i kraft samtidigt som propositionen. Detta bör ges regeringen till känna.

Arbetsgivares kostnader för organisationsverksamhet och skattereduktion för fackföreningsavgift

Propositionens förslag: Skattereduktion för fackföreningsavgifter medges med 20 % av den del av avgiften som inte överstiger 2 500 kr om året. Inga ändringar föreslås beträffande arbetsgivarens avdragsrätt för kostnader för organisationsverksamhet.

För att skattereduktion skall erhållas utan särskilt yrkande från den skattskyldige måste en arbetstagarorganisation ha lämnat uppgift om avgiftens storlek till skattemyndigheterna senast den 31 mars eller, om ADB-medium används, den 30 april under taxeringsåret. De nya tidpunkterna föreslås gälla fr.o.m. 1991 års taxering.

Centerns överväganden och förslag:

Som också anförts i propositionen innebär anvisningarna till 20 § KL att avgifter till föreningar och andra sammanslutningar i vilka den skattskyldige är medlem i princip inte är avdragsgilla. I praxis har dock avgifter till arbetsgivarorganisationer undantagits från detta avdragsförbud. Vidare har medgivits skattereduktion för fackföreningsavgifter för att åstadkomma skattemässig neutralitet härvidlag mellan arbetsgivare och löntagare. Avdragen bygger således på undantag från givna principer.

Den önskvärda neutraliteten kan alltså också åstadkommas genom att avdragen enligt lagens praxis tas bort såväl för arbetsgivare som arbetstagar. Denna lösning förordas av oss. Riksskatteverket har också i sitt remissvar anfört att skattereduktionen för fackföreningsavgift bör slopas eftersom den medför ett inte obetydligt merarbete för skatteförvaltningen.

Vi föreslår således att skattereduktionen för fackföreningsavgift slopas. Avdraget för föreningsavgifter för arbetsgivare bör begränsas till den del som avser konfliktändamål. Tekniska problem är visserligen förknippade med detta, men dessa torde knappast vara oöverstigligen. Vi begär av regeringen förslag till en sådan begränsning för avgifter till arbetsgivarorganisationer. De föreslagna förändringarna bör kunna genomföras med samma ikraftträdandetidpunkt.

Inkomst av kapital

Stimulanser för hushållssparande

Ett högt hushållssparande fyller flera syften.

För det första ger det hushållen ekonomisk trygghet och ökat oberoende att ha en finansiell buffert.

För det andra ger ett sparande i egen bostad, aktier, vinstandelsfonder och i eget företag en positiv makt- och ägandespridning i samhället.

För det tredje innebär ett högt sparande i hushållssektorn definitionsmässigt en lägre konsumtion och därmed ökande risk för överhettning med en minskad inflation som följd.

Centern anser därför att sparande i ekonomin i första hand skall ske i hushållssektorn.

För att öka hushållssparandet behövs konkreta åtgärder. Det krävs bl.a. för att öka lönsamheten för sparande. Centern föreslår att ett program för ökat sparande och decentraliserat ägande skall tas fram. Målsättningen för det totala finansiella sparandet bör sättas högt. Detta för att kunna nettoamortera statsskulden. Överskottet skall i huvudsak genereras i hushållssektorn. Målsättningen för hushållssparandet bör vara att på sikt få en sparkvot för hushållen på 10 %. Centern har föreslagit detta i en speciell motion om sparande och decentraliserat ägande.

Vissa av de förändringar i kapitalbeskattningen som föreslås via skattereformen, bl.a. en enhetlig skattesats på 30 %, kopplat till avdragsbegränsningar för lån kommer förhoppningsvis att ge vissa bidrag till att förbättra sparandet. Emellertid föreslår regeringen genom skattereformen ävenledes en del försämrade villkor för sparandet – bl.a. ett slopat sparavdrag och ökad beskattning bl.a. på allemanssparandet. Sammantaget anser vi att sparstimulanserna inte på långt när är tillräckliga. Vi föreslår mot denna bakgrund en rad förändringar, vilket redovisas nedan. Vi föreslår också införande av personliga investeringskonton.

Personliga investeringskonton

Avkastning på banksparandet har under den största delen av 1970- och 1980-talen varit negativt efter skatt. Införandet av allemanssparandet har sannolikt inte gett något stort tillskott till nettosparandet, utan medfört en överflyttning från annat banksparande. Insatser behövs för att göra målsparande verkligen attraktivt. Centern vill därför införa personliga investeringskonton.

Följande riktlinjer för personliga investeringskonton bör gälla.

- Personliga investeringskonton införs för långsiktigt målsparande.
- Insättningarna maximeras till ett halvt basbelopp per år och undantas från beskattning.
- Avkastningen görs skattefri.
- Uttag utan skattekonsekvenser får *endast* göras till investeringar i permanentbostad eller i eget företag.
- Beskattningen sker när tillgången avyttras.
- Vid uttag till annan användning sker beskattning omedelbart.

Ett system med personliga investeringskonton kommer att aktivt bidra till ett ökat enskilt sparande i bank. Det kommer också att bidra till ett ökat intresse för att starta eget företag samt att äga sin egen bostad.

Detta sparsystem ger till skillnad från allemanssparandet ett system för långsiktigt sparande. Personliga investeringskonton ersätter till viss del det institutionaliserade pensionssparandet, men samtidigt utgör det ett viktigt komplement. Systemet kan också bidra till en sundare aktiemarknad med fler aktörer och en större andel aktier ägda av enskilda och färre via institutioner. Tillgångarna på det personliga investeringskontot skall inte gå att be-

låna. Detta tillsammans med långsiktigheten i sparandet minimerar risken för skattearbitrage.

Slutligen kan det personliga investeringskontot kraftigt stimulera hushållssparandet och därmed minska konsumtionstillväxten, vilket ger utrymme för investeringar och en förbättrad bytesbalans.

Det bör ankomma på regeringen att verkställa den ytterligare utredning som kan krävas och snarast återkomma till riksdagen med ett konkret förslag om införande av personliga investeringskonton, också innefattande ett förslag till finansiering för de statsfinansiella kostnader som uppkommer på kort sikt. Målsättningen bör vara att införa personliga investeringskonton från 1 januari 1991. Detta bör regeringen ges till känna.

Sparavdrag

Propositionens förslag: Det s.k. sparavdraget på 1 600 kr i inkomstslaget kapital slopas.

Centerns överväganden och förslag:

Vi motsätter oss att sparavdraget slopas. Som vi i inledningen till motionen anført är stimulanser för det privata sparandet mycket angelägna. Det s.k. sparavdraget är en sådan stimulans framför allt av betydelse för småspararna med låga eller normala inkomster. En person med idag lag marginalskatt och som tidigare utnyttjat sparavdraget riskerar att få höjd skatt på sitt sparande efter skattereformen. Detta är en följd av att vederbörande ej får någon större marginalsattesänkning. Denna risk bör undanröjas. Ett sparavdrag bör enligt vår uppfattning även i fortsättningen finnas kvar i skattesystemet. Med tanke på att skattesatsen sänks finner vi en lämplig nivå på avdraget vara 1 000 kr.

Allemanssparande m.m.

Propositionens förslag: Ränta på allemanssparande och bonusränta på ungdomsbosparande beskattas med en skattesats på 20 %.

Centerns överväganden och förslag:

Trots en sänkt skattesats på kapitalinkomster bör allemans- och ungdomsbosparandet även fortsättningsvis ha en lägre skattesats för att stimulera till enskilt sparande. En skattesats på 20 % anser vi därvidlag vara väl avvägd.

Beträffande allemansfondsparandet har vi härutöver ett kompletterande förslag. Vi föreslår inrättande av särskilda allemansfonder med möjlighet att placera i icke börsnoterade företag. Sadana fonder skulle stimulera riskkapitalbildningen i småföretag. Vi anser att detta ändamål är så angeläget att denna sparform bör ha en lägre skattesats än vanligt allemansfondsparande. För detta talar också att placeringen innebär en högre risk för den enskilde spararen än vanliga allemansfonder. Vi begär av regeringen förslag till sadana allemansfonder. Härvidlag vill vi också hänvisa till en motion centern lagt i frågan (mot. 1989/90:Sk361).

Mot. 1989/90
Sk96

Slopade uppskavsregler

Propositionens förslag: Möjligheten till uppskov tas bort.

Centerns överväganden och förslag:

Det är viktigt att undvika inläsningseffekter i reavinstbeskattningen, d.v.s. beträffande boendet att skatten blir så hög att människor inte har råd att flytta. Med hittillsvarande system har detta lösts genom möjlighet till uppskov med beskattningen.

Avsikten med vissa takregler för skatteuttaget (se nedan) är att undvika inläsningseffekter av detta slag. Enligt vår uppfattning måste dock en ventilregel finnas för boende som byter bostad av t.ex. medicinska skäl, handikappskäl eller åldersskäl. Det skulle vara stötande om alla sådana byten utlöste beskattning. En folkpensionär med pensionstillskott som måste flytta från övre planet i en bostadsrättsfastighet till nedre, på grund av att hiss saknas, får enligt vår uppfattning inte belastas med lån eller socialbidrag för att klara realisationsvinsten. Vi föreslår att en särskild prövning av realisationsvinstbeskattningen skall kunna ske i sådana fall. Detta bör tas in i lagstiftningen. Det må ankomma på berört utskott att utforma erforderlig lagtext.

Särskilt om näringsfastigheter och bostadsrätter i näringsverksamhet

Propositionens förslag: Vinst vid icke yrkesmässig avyttring av näringsfastigheter och bostadsrätter i näringsverksamhet tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital. Under innehavstiden gjorda värdeminskningssavdrag m.m. skall tas upp som intäkt av näringsverksamhet. Detsamma gäller kostnader för värdehöjande reparationer och underhåll som lagts ned på en sådan fastighet eller bostadsrätt under en femårsperiod före avyttringen. Kostnader för värdehöjande reparationer och underhåll som återläggs behandlas vid vinstberäkningen som förbättringskostnader. För en näringsfastighet eller en bostadsrätt i näringsverksamhet som övergått till att vara privatbostadsfastighet eller privatbostad skall avskattning ske. Schablonregler för att beräkna vinsten införs. Propositionens förslag är att vinsten i dessa fall skall beräknas till 90 % av vederlaget för den avyttrade egendomen.

Centerns överväganden och förslag:

Propositionen föreslår på annan plats begränsning av skatteuttaget vid försäljning av permanentbostäder och övriga privatbostadsfastigheter (fritidshus). I dessa fall innebär takregeln att högst 30 % respektive 60 % av försäljningsintäkten skall beskattas. Eftersom beskattning skall ske i inkomstslaget kapital med en skattesats på 30 % innebär detta att skatten som högst kan komma att utgöra 9 % för permanentbostäder och 18 % för fritidshus. Centerns förslag överensstämmer med propositionens beträffande dessa förslag.

Såvitt avser reavinstbeskattning av näringsfastighet och bostadsrätter i näringsverksamhet vill vi dock anföra följande. Centern reserverade sig i URF för att beskattning av dessa skatteobjekt skulle ske i inkomstslaget kapital och inte i inkomstslaget näringsverksamhet. Skälet till det var framförallt att beskattning i det senare fallet skulle komma att uttas progressivt och inte enligt en proportionell skattesats, d.v.s. skatten skulle kunna bli avsevärt

mycket högre. Vi noterar med tillfredsställelse att regeringen ändrat sig på denna punkt.

Mot. 1989/90
Sk96

Den föreslagna takregeln innebär dock en negativ särbehandling av försäljning av näringsfastighet och bostadsrätt i näringsverksamhet. Skatten skulle kunna komma att uppgå till 27 %, att jämföra med 9 % och 18 % som ovan anförts. Vi anser det skäligt att försäljning av de nämnda objekten åtminstone skulle jämföras med försäljning av fritidshus. Det skulle således innebära att skatten begränsas till 18 %. Detta motsvarar en beskattning av 60 % av försäljningsintäkten. Detta var också vad centerns ledamot i URF reserverade sig för. Propositionen avslås således i denna del, till förmån för vårt eget förslag.

Begränsat avdrag för värdehöjande reparationer

Propositionens förslag: Rätten till avdrag för s.k. värdehöjande reparationer begränsas. Kostnader för reparationer av detta slag får inräknas i omkostnadsbeloppet för privatbostadsfastigheter och privatbostäder endast för de senaste fem åren före avyttringstillfället och endast om beloppet under ett år överstiger 5 000 kr.

Centerns överväganden och förslag:

Vi instämmer principiellt i förslaget att rätten till avdrag för värdehöjande reparationer begränsas. Den valda tidsperioden är emellertid enligt vår uppfattning oskäligt kort. Enligt vår uppfattning är 10 år en mer rimlig tidsperiod i sammanhanget. Detta är således vårt förslag.

Reavinstbeskattning av aktier m.m.

Avgränsningsfrågan

Propositionens förslag: Som aktier beskattas finansiella instrument vars avkastning är knuten till det utgivande företags vinst eller utdelning eller som i övrigt är utformade så att värdeutvecklingen liknar den som gäller för en aktie. Löpande avkastning på finansiella instrument som skall beskattas som aktier behandlas i inkomstskattehänseende som utdelning.

Centerns överväganden och förslag:

Likformighetsskäl talar för principen att alla finansiella instrument, vars värdeförändring liknar aktiens, också bör beskattas som aktier. Propositionen för emellertid detta resonemang för långt då det gäller konvertibla skuldebrev. Dessa instrument ger ränta, inte utdelning. Anställda lånar ofta till konvertibler i det egna företaget. Enligt propositionens förslag skulle inte den utgiftsränta som detta medför vara avdragsgill, vilket vi anser principiellt felaktigt. Konvertibla skuldebrev bör enligt vår uppfattning beskattas såsom skuldebrev i övrigt och berättiga till avdragsgill ränta.

Tidpunkten för beskattning

Propositionens förslag: Utfärdare av optioner med en löptid på högst ett år beskattas för nettoresultatet av affären när den avslutas. Beskattningseffekten blir densamma för den som utfärdar optioner med längre löptid om utfärdandet och fullföljandet sker under samma beskattningsår. Om kostnaderna

i det sistnämnda fallet uppkommer först ett senare år får de dras av som reaförlust.

Centerns överväganden och förslag:

Propositionens förslag strider mot symmetrin i kapitalbeskattningen. Eftersom optioner har ett underliggande värdepapper, vanligast aktier, bör dessa beskattas såsom aktier. Full avdragsrätt för kostnader för fullföljande bör således gälla även om utfärdande och fullföljande sker under olika beskattningsår. Ett fullföljande av propositionens förslag skulle annars kunna snedvrída optionsmarknaden till nackdel för optioner med längre löptider. Propositionen avslås i denna del.

Pensions- och försäkringssparande

Skattesats avseende pensionsmedel

Propositionens förslag: Skattesatsen skall vara 10 % för avkastning på tjänstepensionskapital och 15 % för avkastning på övrigt pensionskapital. Dessa skattesatser skall gälla för såväl försäkringsföretag som för pensionsstiftelser. Skattesatsen vid kontotryggande skall vara 1.1 % av pensionsskuldens bokförda värde vid beskattningsårets ingång.

Centerns överväganden och förslag:

Propositionens förslag beträffande skattesatser för tjänstepensionskapital (10 %) och övrigt pensionskapital (15 %) överensstämmer med vårt förslag. Tjänstepensionerna bör ha en något lägre skattesats med hänsyn till att den enskilde inte kan få ut ett belopp som överstiger arbetgivarens utfästelse enligt avtal.

Skattesatsen för kontotryggande är enligt propositionens förslag baserad på en historisk utveckling av livförsäkringsföretagens avkastning. Propositionen anför att skattesatsen bör ändras vid större konstaterade förändringar av avkastningsutvecklingen. Vi instämmer i propositionens principiella slutsats, men vill dessutom understryka att skattesatsen bör ändras kontinuerligt i takt med utvecklingen av avkastningen, ej endast vid "större" förändringar.

Löneskatt

Propositionens förslag: RINKs förslag om grundavgift på pensionsutbetalningar har i den allmänna debatten mött häftig kritik. Propositionen föreslår nu istället en särskild löneskatt att tas ut redan vid intjänandet av pensionen. Det är önskvärt att åstadkomma neutralitet mellan socialavgiftsuttaget på alla förvärvsinkomster. Vidare bör hänsyn tas till att pensionssparandet tidigare varit gynnat relativt andra sparformer. Skattesatsen på direkt sparande sänks nu till 30 % för löpande avkastning. Avkastningen på indirekt sparande såsom pensionssparande kommer att beskattas med en än lägre skattesats.

Centerns överväganden och förslag:

Mot tidigare redovisad bakgrund kan vi godta propositionens förslag beträffande uttag av särskild löneskatt. Propositionen föreslår att särskild löneskatt skall utgå även för pensionsavsättningar som görs i takt med att pensionsrätt tjänas in. Har har propositionen inte ett färdigt förslag utan anger

att frågan bör övervägas ytterligare. I detta sammanhang framhålls också att egenföretagarna borde kompenseras för att deras pensionskapital egentligen borde beskattas med den lägre skattesats som föreslagits för tjänstepension. Enligt propositionen avser regeringen att återkomma senare i år med förslag i de nämnda ärendena.

Egenföretagares pensionsförsäkring är som försäkringsprodukt identisk med privata pensionsförsäkringar – s. k. P-försäkring. Därför föreligger svårigheter att beskatta egenföretagares pensionsavsättningar i enlighet med den föreslagna lägre skattesatsen för tjänstepension. Vi vill dock understryka att egenföretagarna enligt vår uppfattning skall ha full kompensation för den högre skattesatsen. Detta kan exempelvis ske genom ett differentierat uttag av särskild löneskatt, vilket också propositionen nämner. Detta bör ges regeringen till känna.

Bostadsbeskattningen

Allmän

Enligt centerpartiets mening får bostadssektorn bära en alltför stor del av skattereformens finansiering. Det gäller i synnerhet om målsättningen skall vara att genomföra en rättvis fördelning utan att transfereringsbehovet ökar och där marginaleffekterna dämpas.

Vi har i en partimotion i anledning av proposition 1989/90:111 om reformerad mervärdesskatt lagt omfattande förslag i syfte att skydda normala inkomstagare mot alltför stora kostnadsökningar i boendet. I denna motion föreslås bl.a. att energimomsen tas bort samt att reducerad moms i övrigt som berör boendet bevaras. I en särskild motion i anledning av proposition 1989/90:144 tas också frågor som rör räntebidrag och bostadsbidrag m.m. upp. Sammantaget innebär våra förslag att skattebelastningen på boendet blir lägre än i jämförelse med regeringens och folkpartiets förslag. Behovet av bidrag minskar därmed.

Privatbostad och näringsfastighet

Propositionens förslag: Vid inkomstbeskattningen klassificeras en fastighet antingen som privatbostadsfastighet som redovisas i inkomstlaget kapital eller som näringsfastighet som redovisas i inkomstlaget näringsverksamhet. Småhus, som är inrättade som en- eller tvåfamiljsbostäder, samt bostadshus på jordbruksfastighet räknas som privatbostäder om de helt eller till övervägande delen används för eller är avsedda för ägarens eller honom närstående personers permanent- eller fritidsboende. Även tomtmark som är avsedd att bebyggas för sådana ändamål räknas som privatbostadsfastighet. Annan fastighet än de nu nämnda är näringsfastighet. Bostadsrätt i s.k. äkta bostadsföretag räknas som privatbostad. Privatbostad som ingår i dödsbo får hänföras till denna kategori under fyra kalenderår efter dödsfallet.

Centerns överväganden och förslag:

Innehavare av jordbruksfastigheter har i allmänhet mindre möjligheter att påverka sitt boende än innehavare av övriga småhus. Detta är en följd av att bostadshus oftast följer med vid köp av fastigheten. I vissa fall är byggnaden

kulturminnesmärkt och/eller med betydligt större bostadsyta än vad innehavaren egentligen skulle behöva försig och sin familj.

De som innehar småhus på jordbruksfastighet får idag ta upp ett bostadsförmånsvärde till beskattning. Ett borttagande av detta förmånsvärde kopplat till att bostadshuset bryts ut ur näringsverksamheten skulle förmodligen i flertalet fall innebära en skattelindring. En sådan lösning skulle emellertid öppna för fusk och skatteplanering. Samtidigt skulle underhållet av bostadshus i landsbygd, inklusive de kulturminnesmärkta byggnaderna, riskera att försämrats påtagligt. Kreditgivarnas kapitaltäckningsregler missgynnar därtill idag småhus på jordbruksfastighet på ett sätt som höjer lånekostnaden för dessa småhus i förhållande till övriga permanentbostäder.

Vi föreslår därför att småhus på jordbruksfastighet även i fortsättningen skall ingå i näringsverksamheten. Såvida inte vårt förslag vinner riksdagens bifall bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att kapitaltäckningsreglerna för småhus på jordbruksfastighet bör ändras och därvidlag jämföras med övriga småhus.

Den löpande beskattningen av småhus

Propositionens förslag: Schablonbeskattningen av småhus (en- och tvåfamiljsfastigheter) slopas. Hyres- och andra intäkter, som enligt nuvarande regler hänförs till inkomstslaget annan fastighet, beskattas i inkomstslaget kapital. Skatt för innehavet tas ut enligt fastighetsskattelagen.

Beskattningen av ägarens bostad på ett jordbruk (normalt mangårdsbyggnaden) bryts ut ur inkomstslaget näringsverksamhet. Skatt för innehavet tas ut enligt fastighetsskattelagen.

Centerns överväganden och förslag:

Vi kan godta förslaget utom såvitt avser att beskattningen av ägares bostad på jordbruk ändras så att den bryts ut ur näringsverksamhet, där vi hänvisar till yrkandena under föregående rubrik.

Fastighetsskatten

Propositionens förslag: Fastighetsskatten skall för småhus uppgå till 1,5 % av taxeringsvärdet och för hyreshus till 2,5 % av taxeringsvärdet.

Centerns överväganden och förslag:

Enligt vår mening bör även i fortsättningen basen för taxeringsvärdet vara marknadsvärdet, inte minst med tanke på förmogenhetsbeskattningen. Vi motsätter oss dock inte en översyn av basen för fastighetsskatten i syfte att undersöka möjligheten till en bättre och rättvisare fastighetsskatt.

Med hänvisning till de prioriteringar av boendet som nödvändig konsumtion som vi ovan anført, föreslår vi lägre skatteuttag än regeringen. Vi föreslår att fastighetsskatt skall utgå med 2 % av taxeringsvärdet för hyreshus respektive med 1,2 % för småhus. Vi gör en annan bedömning av skattebasen än regeringen. I detta ärende vill vi hänvisa till vår motion i anledning av proposition 1989/90:144 där vi redovisar våra bedömningsgrunder.

Övergångsregler för hyreshus

Propositionens förslag: Höjningen av bostadsutgifterna för hyreshus mildras genom övergångsregler som innebär att det för bostadshyreshus inte tas ut

någon fastighetsskatt för årgångarna 1977–1990 samt halv fastighetsskatt för årgångarna 1973–1976 under år 1991, att det inte tas ut någon fastighetsskatt för årgångarna 1979–1990 samt halv fastighetsskatt för årgångarna 1975–1978 under år 1992, att det inte tas ut någon fastighetsskatt för årgångarna 1981–1990 samt halv fastighetsskatt för årgångarna 1977–1980 under år 1993 o.s.v. till dess att övergångsreglerna för de totalt berörda 18 årgångarna är avvecklade efter nio år.

Centerns överväganden och förslag:

Vi föreslår att för årgångarna 1986–1990 inte skall tas ut någon fastighetsskatt respektive halv fastighetsskatt för årgångar byggda 1981–1985. Reduceringarna avvecklas successivt på sådant sätt att hela det befintliga fastighetsbeståndet belastas med full fastighetsskatt efter 10 år.

Övergångsregler för småhus

Propositionens förslag: Höjningen av bostadsutgifterna för småhus mildras genom övergångsregler som innebär att fastighetsskatten nedsätts till 1,2 % av taxeringsvärdet åren 1991 och 1992 samt genom att det tas ut halv fastighetsskatt för årgångarna 1986–1990 under år 1991, för årgångarna 1987–1990 under år 1992, för årgångarna 1988–1990 under år 1993, för årgångarna 1989–1990 under år 1994 samt för årgång 1990 under 1995.

Centerns överväganden och förslag:

Vi föreslår som nämnts ett permanent lägre fastighetskatteuttag för småhus uppgående till 1,2 %. Övergångsreglerna bör vara desamma som vi ovan föreslagit beträffande hyreshus.

Företagsbeskattning

Allmänna utgångspunkter

Propositionens förslag: Bolagsskattesatsen sänks till 30 %. Den generella rätten till nedskrivning på lager tas bort. En särskild skatteutjämningsreserv införs som baseras på företagens beskattade egna kapital (K-surv). Avdrag för avsättning medges med högst 30 %. För företag med litet eget kapital medges en alternativ reserveringsmöjlighet på maximalt 15 % av lönesumman (L-surv).

Centerns överväganden och förslag:

Principerna överensstämmer med våra förslag. URF föreslog en extra avsättningsmöjlighet för små och nystartade företag. Denna skulle basera sig på lönesumman och begränsas till ett visst antal basbelopp. Centerns ledamot i URF menade att denna lösning inte var tillräcklig för kapitalintensiva mindre bolag. Dessa, menade centerns ledamot, borde ges möjlighet till en extra avsättning baserad på det egna kapitalet upp till visst belopp – s.k. mini-K-surv.

Med hänsyn taget till att propositionen nu inte längre föreslår något tak för avsättningarna, kan reserveringsmöjligheterna för kapitalintensiva småföretag klaras utan regler för extra avsättning. Vi kan därför godta propositionens förslag i denna del.

Propositionens förslag: Reglerna om återanskaffningsfond för fastighet, särskild fartygsfond och särskild nyanskaffningsfond slopas. Nuvarande eldsvådefonder ersätts med ersättningsfonder. Dessa får användas inte enbart då skattepliktig ersättning erhållits för egendom som skadats genom brand eller annan olyckshändelse utan också i vissa tvångssituationer och liknande.

Centerns överväganden och förslag:

Förslagen tillstyrks utom såvitt avser fartygsfond. I samband med det första steget i skattereformen, gällande fr.o.m. 1990, beslöts att möjligheten till avskrivningar på fartygskontrakt skulle tas bort. Nu föreslås således att också fartygsfonderna avskaffas. Detta kommer att leda till att näringsens möjlighet till egenfinansiering av nya projekt försämras. Detta är allvarligt, inte minst eftersom stora investeringsbehov föreligger i den svenska handelsflottan. Enligt vår uppfattning bör mot bakgrund av ovanstående de s.k. fartygsfonderna behållas.

Skadeförsäkringsföretag

Propositionens förslag: I likhet med förslaget beträffande finansiella företag slopas möjligheten för skadeförsäkringsföretag att bygga upp obeskattade värderegleringsreserver. Avdragsrätten för avsättningar till såväl regleringsfond för trafikförsäkring som utjämningsfond slopas. Värderegleringsreserver skall återföras till beskattning vid övergången till det nya systemet. En närmare granskning görs av grunderna för avsättning till säkerhetsfond för att få klarhet om denna rymmer inslag av skattekonsolidering. Avsikten är att skadeförsäkringsholagen efter den företagna granskningen skall få möjlighet till SURV-avsättningar. Granskningen skall även omfatta konsekvenserna av en återföring till beskattning av regleringsfond för trafikförsäkring och utjämningsfond.

Centerns överväganden och förslag:

Vårt förslag överensstämmer i allt väsentligt med propositionens förslag. Från de ömsesidiga skadeförsäkringsbolagens sida har emellertid anförts att deras konkurrensmöjlighet på försäkringsmarknaden skulle kunna försämrars om propositionens förslag genomförs. Enligt vår uppfattning är det av vikt att tillse att konkurrensen på marknaden kan upprätthållas på ett effektivt sätt. Därför bör utredas huruvida risk för en försämrad konkurrens föreligger, och om så visar sig vara fallet bör lämpliga åtgärder vidtagas.

Vi anser att också skadeförsäkringsföretagen bör få möjlighet till SURV-avsättning, vilket också aviseras i propositionen.

Särskilda företagsformer

Propositionens förslag: Enhetliga regler för aktiebolag och andra proportionellt beskattade subjekt skall gälla i fråga om skattesatsens storlek och principerna för inkomstberäkningen. Bl.a. förvaltningsföretag och investmentföretag får dock inte tillgång till SURV. Avdragsrätten för utdelning på medlemsinsatser i kooperativa föreningar behålls.

Centerns överväganden och förslag:

Vårt förslag överensstämmer med propositionens i denna del. Vi noterar

med tillfredsställelse att förslaget i lagrådsremissen om att ta bort avdragsrätten för utdelning på medlemsinsatser i kooperativa föreningar nu dragits tillbaka. Ett förbud mot sådan avdragsrätt skulle allvarligt ha försvårat anskaffningen av riskvilligt kapital till konsument- och producentkooperationen. Kapitalbildning genom frivilliga medlemsinsatser skulle kraftigt ha fördyrats. Detta skulle ha stridit mot de övergripande målsättningarna för skattereformen.

Reserveringsmöjligheter m.m.

Propositionens förslag: Egenföretagare får rätt att göra avsättning till SURV med antingen 30 % på ingående eget kapital utan begränsning och med 20 % av årets lönesumma eller med 15 % av inkomsten för beskattningsåret. Investeringsreserverna och uppfinnarkontona avskaffas. Skogs- och upphovsmannakontona behålls. Ränta på kontomedel beskattas genom en särskild källskatt på 15 %. Fartygs-, återanskaffnings- och nyanskaffningsfonderna avskaffas också för enskilda näringsidkare. Även enskilda näringsidkare ges möjlighet att använda ersättningsfonderna.

Centerns överväganden och förslag:

Vi tillstyrker propositionens förslag såvitt avser reserveringsmöjligheterna. Propositionens förslag innebär förbättrade reserveringsmöjligheter för små och medelstora företag i jämförelse med URFs betänkande, vilket också centerns ledamot i URF reserverade sig för. Förbättringen är en följd dels av att taket för SURV borttagits, dels av att avsättningen nu föreslås få ske också på inkomsten som underlag.

Förslaget beträffande investeringsreserver och uppfinnarkonton tillstyrks. Beträffande investeringsreserver vill vi emellertid också anföra följande.

Sedan 1979 har möjlighet funnits för enskilda rörelseidkare och jordbrukare att avsätta en del av nettointäkten till allmän investeringsreserv. Ett motiv för detta har varit att ge egenföretagarna motsvarande möjligheter som aktiebolag att göra avsättningar för framtida investeringar.

Ett allmänt samhällsligt intresse är att minska överskottsproduktionen inom jordbruket. En upplösning av investeringsreserverna riskerar innebära, att de avsatta medlen kommer att investeras på ett sådant sätt att balansproblemen inom vissa delar av jordbruksproduktionen ökar. Skattereglerna kan därvidlag innebära att investeringen görs trots att det såväl företagsekonomiskt som för näringen som helhet är olämpligt.

Lantbrukares ATP-grundande inkomst är i allmänhet låg. I enlighet bl.a. med jordbrukspolitikens inkomstmål är det angeläget att tillskapa bättre pensionsvillkor för denna grupp. Till detta skulle kunna bidra att investeringsreserverna finge tas i anspråk för tecknande av pensionsförsäkring. På detta sätt begränsas risken för en samhällsekonomiskt felaktig allokering av investeringarna samtidigt som lantbrukare ges möjlighet till förbättrade pensionsvillkor. Vi föreslår mot bakgrund av detta således att överföring av medel bör få ske från investeringsreserv till pensionsförsäkring. Detta innebär ett stöd för ett bättre försäkringskydd för alla egenföretagare.

Beträffande källskatt på skogskonto vill vi anföra följande. Den föreslagna konstruktionen innebär en dubbelbeskattning av räntan. En jämfö-

relse mellan privat pensionsförsäkring och skogskonto är inte helt korrekt. Pensionsförsäkringarna ger möjlighet till en mer aktiv förvaltning och dessa försäkringar har historiskt sett givit en hög avkastning. Skogskonto däremot står inestående på vanligt bankkonto till betydligt lägre ränta. En såpass kraftig skärpning av beskattningen som propositionen föreslår skulle inte endast försämra skogsbrukares resultatutjämningsmöjligheter, utan också riskera att minska avverkningarna och virkestillgången. Propositionens förslag om en dubbel beskattning genom erläggande av källskatt på inestående skogskontomedel bör därför avslås.

I likhet med vad vi anfört om fartygsfonder då det gäller bolag, och med samma argumentation, anser vi att fartygsfonderna bör behållas också såvitt avser enskild näringsverksamhet.

Propositionens övriga förslag tillstyrks i denna del.

Indelning i förvärvskällor och underskottsavdrag

Propositionens förslag: Näringsverksamhet som bedrivs av enskilda näringsidkare indelas i förvärvskällor. Vid indelningen tas hänsyn till om den skattskyldige i inte oväsentlig omfattning arbetat i verksamheten (aktiv verksamhet) eller ej (passiv verksamhet). Aktiva verksamheter bildar en förvärvskälla även om de är av sinsemellan olikartat slag. Passiva verksamheter kan däremot bilda skilda förvärvskällor. Utomlands självständigt bedriven näringsverksamhet hänförs alltid till passiv verksamhet. Underskott i förvärvskälla får dras av vid beräkningen av inkomst av förvärvskällan närmast följande beskattningsår. Underskott vid en förvärvskällas upphörande behandlas som reaförlust. Detta innebär att 70 % av underskottet får dras av från intäkt av kapital. Underskott av aktiv litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet får om den skattskyldige så önskar istället dras av vid beräkning av inkomst av tjänst. Ett villkor för avdrag är att den skattskyldige redovisat intäkter av någon betydelse från verksamheten.

Centerns överväganden och förslag:

Propositionens förslag tillstyrks i denna del. Enligt vår uppfattning bör dock underskott av aktiv näringsverksamhet i vissa fall få dras av under inkomst av tjänst. Skälet till detta är för det första att en kvittningsmöjlighet är nödvändig för flertalet nystartade företag – särskilt för service- och hantverksföretag. Dessa behöver en konsolideringsmöjlighet under en i allmänhet ömtalig startfas. För det andra är en kvittningsmöjlighet nödvändig för att kunna upprätthålla en levande landsbygd och att möjliggöra deltidssystem-sättningar i småföretag.

Eftersom det är främst låg- och medelinkomsttagare som behöver denna kvittningsmöjlighet bör den begränsas. Detta kan ske på olika sätt. Ett sätt är att underskott av aktiv näringsverksamhet får dras av fullt ut under inkomst av tjänst för tjänsteinkomster upp till 180 000 kr, varefter en avtrappning kan ske så att kvittningsmöjligheten upphör vid t.ex. 280 000 kr. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett mer detaljerat förslag i enlighet med dessa riktlinjer.

Propositionens förslag i övrigt tillstyrks i denna del.

Propositionens förslag: En egenföretagare som även för privat bruk disponerar en bil som ingår i hans näringsverksamhet skall påföras bilförmån enligt samma regler som gäller för löntagare. En egenföretagare som i näringsverksamheten använder egen bil som inte tillhör verksamheten får avdrag med högst 12 kr per mil. I fråga om avdrag för kostnader för resor till och från arbetet skall samma regler gälla för egenföretagare som för löntagare.

Centerns överväganden och förslag:

Vi har i tidigare avsnitt redogjort för de regler vi vill skall gälla beträffande löntagares förmånsvärde av fri bil samt möjlighet till avdrag under inkomst av tjänst för resor med egen bil i tjänsten och resor mellan bostad och arbetsplats. Vi föreslår att motsvarande regler skall gälla för egenföretagare.

Inkomstuppdelning i familjeföretag

Propositionens förslag: Den nuvarande 400-timmarsgränsen för att medhjälpande make själv skall beskattas för ersättning för sin arbetsinsats liksom bestämmelsen angående arbete utfört i makarnas gemensamma bostad slopas. Avgörande skall istället vara den faktiska arbetsinsatsen och ersättningens marknadsmässighet i förhållande till det utförda arbetet. 16-årsgränsen för att barn själva skall beskattas för lön för sitt arbete i föräldrarnas verksamhet behålls. Beträffande ersättningar från fåmansägt handelsbolag till medhjälpande make och barn, som också är delägare i bolaget, skall bestämmelsen om inkomstuppdelning gälla för all inkomst – bortsett från skällig ränta på insatt kapital.

Centerns överväganden och förslag:

Ersättning till barn under 16 år som hjälper till i föräldrarnas verksamhet beskattas idag hos föräldrarna – närmare bestämt hos den make som har den högsta inkomsten från företaget. Barnets inkomst beskattas därmed i normalfallet med hänsyn till progressiviteten i skattesystemet hårdare om arbetet sker i föräldrarnas rörelse än om arbete skett hos annan arbetsgivare. Anställs annan ungdom under 16 år träder inte samma regel i kraft. Vi anser att denna gräns bör sänkas, oaktat att regeln som sådan kan behöva kvarstå av kontrollskäl. Gränsen bör enligt vår uppfattning gå vid 15 år.

Grundavdrag för sociala avgifter

Centerns förslag:

För små- och egenföretagare är arbetsgivaravgifterna en tung börda som begränsar möjligheterna till utveckling och nya arbetstillfällen. I flera avseenden är också avgiftsuttaget orättvist.

ATP-avgift tas t.ex. ut på hela lönesumman inklusive kapitalavkastning. Däremot ges inga pensionspoäng för inkomster under ett basbelopp. Detta innebär att de tvingas betala ATP-avgift utan att få någon motsvarande pensionsförmån. Enligt vår uppfattning är detta förhållande inte tillfredsställande. Orättvisan blir särskilt stor när två makar som arbetar i samma företag delar på en liten inkomst.

För att skapa ökad rättvisa föreslår vi en ordning där egenföretagare befrias från socialförsäkringsavgifter upp till ett basbelopp (f. n. 29 700).

Finansieringen bör ske inom ramen för det totala uttaget av arbetsgivaravgifterna i enlighet med tidigare framlagda center-förslag.

Småföretagsbeskatning – övrigt

Vi vill erinra om en rad ytterligare förslag utöver de redan nämnda, vilka centern lagt för att förbättra villkoren för små- och egenföretagandet ur skattesynpunkt. Det gäller bl.a.

- sänkt sjukförsäkringsavgift upp till viss lönesumma
- avvecklad vinstdelningsskatt och löntagarfondsavgift
- avvecklad skogsvårdsavgift
- m.m.

Dessa förslag och andra har centern redovisat i en rad motioner under innevarande riksmöte, bl.a. i vår alternativa statsbudget. Full finansiering har skett via vårt statsbudgetförslag, eller på annat sätt. Skattereformens finansiering påverkas således inte av dessa våra förslag.

Kommunal ekonomi

I år föreligger skillnader i kommunal utdebitering på upp till 6:79 kr per skattekrona. Tas även församlingsskatten i beaktande så blir skillnaden än större.

Målet om högst 50 procents marginalskatt kan idag inte uppfyllas eftersom den genomsnittliga kommunala utdebiteringen redan i år är 31:16 kr per skattekrona.

Centern har återkommande argumenterat för en ökad kommunal skatteutjämning. I samband med höstens skatteöverläggningar förde centern fram kravet att en parlamentarisk utredning skulle tillsättas för att se över den kommunala skatteutjämningen. En sådan utredning ställdes i utsikt. Regeringen anförde så småningom i civildepartementets bilaga till budgetpropositionen betitlad Utveckling av offentlig sektor att regeringen avser att tillsätta en parlamentarisk utredning med uppdrag att se över statens bidrag till kommunerna. Översynen, sade regeringen, avses också omfatta skatteutjämningsystemet och bör resultera i att en jämnare fördelning av kommunal-skatterna kan uppnås. Utredningen har emellertid ännu inte tillsatts.

Centerns utgångspunkter för en förändring av det kommunala skatteutjämningsystemet är följande.

- En väsentligt ökad kommunal skatteutjämning syftande till minskade skillnader i kommunal utdebitering.
- Samtliga kommuner bör ingå i och omfattas av skatteutjämningsystemet.
- Merparten av de specialdestinerade bidragen bör överföras till skatteutjämningsystemet.
- Systemet skall enbart bygga på faktorer som kommunerna inte kan påverka, såsom skattekraft, åldersstruktur och geografiska förhållanden.

Ett kommunalt skatteutjämningsssystem som uppbyggt kring dessa grundbultar skulle bl.a. innebära att

- kommunerna ges möjlighet att hålla samma utdebitering vid likartad servicenivå och effektivitet i verksamheten.
- större rättvisa mellan invånare i olika kommuner skapas.
- den statliga detaljregleringen minskar och den kommunala självstyrelsen förstärks.
- administrationen i såväl stat som kommun minskar.
- lokalt anpassade och förankrade beslut med bl.a. alternativa driftsformer möjliggörs.

Utredningen bör framlägga förslag som beaktar dessa utgångspunkter och effekter.

Som tidigare påpekats borde underlag för en kommunal skatteutjämningsreform ha utarbetats för ikraftträdande i samband med skattereformen. Centern kräver nu att utredningen omedelbart tillsätts. Med beaktande av kravet på god kvalitet bör utredningen sedan bedrivas skyndsamt.

Skattereformen måste enligt vår uppfattning i övrigt ge ett balanserat utfall i förhållandet mellan stat och kommun.

Analys av skattereformen

RINK (SOU 1989:33) innehåller i bilaga IV två större fördelningspolitiska studier utifrån utredningsförslagen. Även kommittén för indirekta skatter har i sitt betänkande (SOU 1989:35) gjort vissa fördelningspolitiska beräkningar. Därutöver har, efter att merparten av skatteutredningarna avlämnat sina betänkanden, några större fördelningsstudier presenterats av organisationer fristående från utredningsarbetet. Slutligen innehåller föreliggande proposition vissa fördelningspolitiska studier.

●säkerheten beträffande skattereformens fördelningspolitiska utfall är dock stor. De resultat som framkommit i flera av de redan gjorda studierna pekar på att stora delar av befolkningen skulle förlora på skattereformen. Resultaten har vidare pekat på att det fördelningspolitiska målet om att låg- och medelinkomsttagare ej skall betala höginkomsttagarnas skattesänkningar ej uppnås.

Visserligen har en del förändringar till förmån för låg- och medelinkomsttagare gjorts i förhållande till skatteutredningarnas förslag. Centerns förslag innebär därtill en lägre beskattning av nödvändig konsumtion som mat och boende. Bl. a. mot bakgrund av detta är vårt alternativ mer fördelningspolitiskt rättvist än det förslag som framläggs i propositionen.

Det är dock av största vikt att skattereformen fortlopande utvärderas. De studier som görs bör omfatta såväl individer och hushåll som regioner. Särskild vikt bör läggas vid de förändringar som föreslås beträffande boendet. Regeringen bör få i uppdrag att initiera de föreslagna studierna. Detta bör ges regeringen till känna.

Enligt vår uppfattning får inte skattereformen innebära att de samlade alternativkostnaderna för närvaro på arbetet blir så höga att människor stimuleras till friskfrånvaro. I samband med skattereformens utvärdering bör ana-

lyseras effekterna på arbetskraftsutbud och sjukfrånvaro mot bakgrund av detta. Risken för en ökad friskfrånvaro är enligt vår uppfattning främst föranledd av den kraftigt ökade beskattningen av en rad tidigare skattefria förmåner under inkomst av tjänst, samt försämrade reseavdrag etcetera som föreslås i föreliggande proposition samt i proposition 1989/90:111. Regeringen bör få i uppdrag att initiera också denna studie. Detta bör ges regeringen till känna.

Kompletterande åtgärder och ekonomiska effekter

Allmänt

Skattereformen sådan den redovisas i propositionen är så konstruerad att de grupper som inte kommer att få del av marginalsattesänkningarna ändå måste vara med och stå för finansieringen. Detta blir framför allt följderna genom att regeringen och folkpartiet valt breddad och höjd moms som en av de främsta finansieringskällorna. Centern har, vilket utvecklats på annan plats i denna motion, skarpt kritiserat detta förhållande. Propositionens förslag innebär kraftiga bidragshöjningar och därmed ökad rundgång. Enbart nettot av åtgärderna som föreslås beträffande pensionstillskott, KBT, studiemedel, bostads- och barnbidrag uppgår för regeringens del till närmare 7 miljarder kr. Dessa förslag från regeringen läggs fram i flera separata propositioner, men sammanfattas i föreliggande proposition.

Med centerns förslag till finansiering blir inflationspåverkan mindre och de automatiska transfereringsökningarna därmed inte så stora. Även centerns förslag till kompletterande fördelningspolitiska åtgärder läggs fram separat i flera motioner, men sammanfattas finansiellt i denna motion. Sammantaget uppgår dessa till 2,1 miljarder kr. Detta är således mindre än en tredjedel av regeringens bidragsökningar.

Centerns förslag ger ett bättre fördelningspolitiskt utfall än propositionens förslag. Därmed uppkommer heller inte samma behov av generella kompletterande fördelningspolitiska åtgärder. Även vårt förslag är dock givetvis inte helt utan påverkan på inflationen. Vi har därför ansett oss behöva göra följande fördelningspolitiska kompletterande effekter.

Pensionstillskott, KBT m.m.

Beträffande kompensationen på pensionstillskott, KBT m.m. föreslår vi höjningar till en sammanlagd kostnad på 0,6 miljarder kr. För närmare beskrivning av centerns förslag hänvisas till den kommittémotion som vi idag inlämnar i anledning av proposition 1989/90:145.

Studiemedel

Såvitt avser kompensation till studerande hänvisas till den kommittémotion som vi idag inlämnar i anledning av proposition 1989/90:147. Förslaget medför netto inga statsfinansiella effekter.

Bostadsbidrag

Mot. 1989/90

Sk96

Såvitt avser bostadsbidrag föreslår vi höjningar till en sammanlagd kostnad på 0,5 miljarder kr. För närmare beskrivning av centerns förslag hänvisas till den kommittémotion som vi avser inlämna i anledning av proposition 1989/90:144.

Barnbidrag

Såvitt avser barnbidrag föreslår vi höjningar till en sammanlagd kostnad på 1,0 miljarder kr. Det motsvarar en höjning med 500 kr/år. Höjningen föreslås träda i kraft fr.o.m. den 1 januari 1991. Höjningen kompenserar de förväntade prisstegringar som uppkommer under innevarande år, exklusive skattereformens effekter. För närmare beskrivning av centerns förslag hänvisas till den kommittémotion som vi avser inlämna i anledning av proposition 1989/90:140.

Dynamiska effekter

Vi beräknar att centerns alternativ ger upphov till dynamiska effekter på 8 miljarder kr, räknat som ett genomsnitt för åren 1991–1993. Detta är en försiktigare beräkning än vad vi tidigare gjort då vi bedömt effekterna till 10 miljarder kr. Detta förstärks av att bedömningen tidigare gjordes i samband med skatteutredningarnas slutbetänkanden sommaren 1989. Bedömningen 8 miljarder kr avser däremot som nämnts perioden 1991–1993, vilket realt sett innebär en försiktigare bedömning från vår sida.

Vi bedömer dock att vårt förslag med ett bättre fördelningspolitiskt utfall för dem med låga och medelhöga inkomster, mindre rundgång samt lägre inflationseffekter ändå ger en högre dynamisk effekt än vad propositionen räknar med. Slutligen menar vi att bedömningen av dynamiska effekter ej får leda till överfinansiering av reformen och därmed höjt totalt skattetryck.

Budgeteffekter av ändrade skattesatser m.m., miljarder kr

Kort sikt genomsnitt 1991–1993	
Statlig skatt endast för underlag för grundbelopp över 170 000 kr, utöver effekt av mdexreglering	- 53,4
Övergång till separat kapitalbeskattning utan grundavdrag	+ 2,9
Schablonavdrag sänks från 3 000 kr till 2 000 kr	+ 2,1
Förhöjt grundavdrag för låg- och mellaninkomstagare	- 4,6
Extra avdrag ersatts med särskilt grundavdrag för pensionärer utöver förhöjt grundavdrag	+ 1,0

Kvotering av avdrag för pensionspremier upphör	- 0,7
SUMMA	- 52,7

Mot. 1989/90
Sk96

Budgeteffekter för inkomstslaget tjänst m.m.

Kort sikt
genomsnitt
1991-1993

Inkomstslaget tjänst utvidgas till allmän uppsamlingplats	0,1
Höjt värde för bilförmån	1,1
Skärpt beskattning av måltidssubventioner	2,3
Skärpt beskattning av förmånliga lån från arbetsgivare	0,3
Slopade skattefrihet för förmåner upp till 600 kr	0,2
Beskattning av TGL, AGB, AGS, m.fl. försäkringsförmåner	0,25
Beskattning av vissa kostnadsersättningar	0,4
Skärpt traktamentsbeskattning	2,5
Bär-, svamp- och kottplockning m.m.	0
Skärpta regler avseende personalvård, värdering till marknadspris, förmåner för anställda i trafik- och resebyråföretag, utländska forskare, ny sexmånadersregel m.m.	0,3
Slopade skattereduktioner för hemmamake	0
Socialavgifter för överskjutande ersättning vid bilresor i tjänsten	0,3
Slopade skattereduktion för fackföreningsavgifter och arbetsgivares medlemsavg.	1,7
Resor i tjänsten	- 0,5
Resor t. o. fr. arbete	- 0,8
SUMMA	8,15

Budgeteffekter för inkomstslaget kapital m.m.

Kort sikt
genomsnitt
1991-1993

Reducerad skattelättnad för underskottsavdrag	6,9
---	-----

Extra avdrag för kapitalinkomster	0.6	Mot. 1989/90 Sk96
Beskattning av allemanssparande och sparobligationer	1.6	
Full reavinstbeskattning av aktier o. dyl.	5.0	
Beskattning av pensionsfonder	5.1	
Slopad schablonintäkt och ökad fastighetsskatt för småhus	2.3	
Höjd fastighetsskatt för hyres- och bostadsrätt	1.5	
Ökad reavinstbeskattning av egnahem och fritidshus	2.0	
Reducerade räntebidrag	2.0	
Ökad reavinstskatt för bostadsrätt	0.2	
Skarpt beskattning vid ut- hyrning av privatbostad	0.9	
Kvoterat avdrag för netto- ränteutgifter över 100 000 kr	0.5	
Övriga skärpningar av kapitalbeskattning som skarpt reavinstbeskattning av skuldebrev, optioner, terminer och övrig lös egendom samt generell kvotering av reaförluster	0.3	
SUMMA	28.9	

Budgeteffekter avseende näringsverksamhet, särskild löneskatt m.m., miljarder kr.

Kort sikt
genomsnitt
1991-1993

Nominell reavinstbeskattning av näringsfastigheter	0.7
Begränsade avdrag för personbil och traktamente inom enskild näringsverksamhet	0.4
Begränsade avdrag för underskott i näringsverksamhet	0.5
Avskattning inom enskild näringsverksamhet, ränteeffekt	0.2
Slopät grundavdrag för passiv näringsverksamhet	0.2
Rantefördelning	0
Övriga förändringar inom näringsverksamhet	0.2

Särskild löneskatt för passiv näringsverksamhet samt för lön och aktiv näringsverksamhet efter 65 år	1,4
Särskild löneskatt på arbetsgivares pensioner	4,0
Grundavdrag sociala avgifter I BB	0
SUMMA	7,6

Budgeteffekter avseende indirekta skatter m.m., miljarder kr

Kortsikt
genomsnitt
1991-1993

Byggmoms 12,87 %	0,5
Beskatning kärnkraft (13 öre)	5,45
Beskatning vattenkraft (13 öre)	4,25
Bränslebaserad elprod. kraftvärme/mottryck	0,2
D:o kondenskraft	0,2
Produktionskatt avkopplbar el	0,5
Bensin- och km-skatt	1,5
Koldioxidskatt	3,1
Fastighetsförvaltning 12,87 %	0,5
Moms v.a. sophämt. 12,87 %	-0,5
Uttagsbeskatning för fastighets-skötsel m.m. i egen regi 12,87 %	0,6
Persontransporter	0
Moms på el avskaffas	-3,6
Moms på bensin	-3,45
Energinoms övrigt	-2,1
Nedsättning elintensiv industri	-1,5
Sänkt matmoms 12,87 %	-4,0
Livsmedelssubventioner	1,5
Bibehållna punktskatter	2,0
Höjd miljöavgift flygbränsle	0,4
Moms på hotell och restaurang 12,87 %	-1,5
Teletjänster	1,0
Frisör och skönhetsvård	0,7
Svavelskatt	0,5
Ovriga basbreddningar för	

mervärdesskatten	0.3	Mot. 1989/90
Höjd alkohol- och tobaksskatt	0.5	Sk96
SUMMA	7.05	

Sammanställning av budgeteffekter, miljarder kr

Kort sikt
genomsnitt
1991-1993

Budgetförsvagningar

Skattebortfall genom sänkta skattesatser m.m. för inkomster före underskottsavdrag 52.7 + 6.9	59.6
Höjt pensionstillskott och höjd KBT	0.6
Höjda studiemedel	0
Höjda bostadsbidrag	0.5
Höjda barnbidrag (500 kr/år)	1.0
SUMMA	61.7

Budgetförstärkningar

Arbetsinkomster	8.15
Kapitalinkomster	28.9
Enskild näringsverksamhet och särskild loneskatt	7.6
Indirekta skatter	7.05
Aktiebolag och andra juridiska personer	2.0
Dynamiska effekter	8.0
SUMMA	61.7

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av skattereformen.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattereformen och samhällsekonomin.
3. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del

beslutar att schablonavdrag under inkomst av tjänst skall medges med 2 000 kr. i enlighet med vad som i motionen anförts.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av en höjd grundpension lika för alla.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om effekterna av justeringen av basbeloppet och behovet av kompensation för grupper som ej får del av inkomstskattesänkningarna.

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att definitionerna i 19 § och 31–34 §§ i kommunalskattelagen bör förtydligas.

7. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar att nuvarande regler för beskattning av självständigt bedriven verksamhet utan vinstsyfte (hobby) skall gälla.

8. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om beskattning av bilförmån i enlighet med vad som anförts i motionen.

9. att riksdagen beslutar att avdrag för användande av egen bil i tjänsten skall medges enligt de regler som i motionen anförts.

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattefrihet för tävlingsvinster.

11. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om beskattningsregler för trygghetsförsäkring vid arbetskada i enlighet med vad som i motionen anförts.

12. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om beskattning av ersättning för flyttningkostnad i enlighet med vad som i motionen anförts.

13. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om fortsatt skattefrihet för plockning av bär, svamp och kotrar i enlighet med vad som i motionen anförts.

14. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om uttagsbeskattning beträffande bränsle från egen fastighet i enlighet med vad som i motionen anförts.

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prövningen beträffande skattefrihet för kostnadsersättningar till utländska forskare.

16. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats i enlighet med vad som i motionen anförts.

17. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag beträffande en regional differentiering av bilbeskattningen i enlighet med vad som i motionen anförts.

18. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om skattereduktion för hemmaka i enlighet med vad som i motionen anförts.

19. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om skattereduktion för ensamstående med barn i enlighet med vad som i motionen anförts.

20. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om avdrag för fackföreningsavgift i enlighet med vad som i motionen anförts.

21. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag om begränsning av arbetsgivares avdrag för avgifter till arbetsgivarorganisationer i enlighet med vad som i motionen anförts.

22. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag om personliga investeringskonton i enlighet med vad som i motionen anförts.

23. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om sparavdrag i enlighet med vad som i motionen anförts.

24. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag om allmansfonder med möjlighet att placera i icke börsnoterade företag i enlighet med vad som i motionen anförts.

25. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om möjlighet till särskild prövning av uppskov med realisationsvinstbeskattning av bostäder i enlighet med vad som i motionen anförts.

26. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om takregel för realisationsvinstbeskattning vid försäljning av näringsfastighet och bostadsrätt i näringsverksamhet.

27. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om avdrag för värdehöjande reparationer i enlighet med vad som i motionen anförts.

28. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om beskattning av konvertibla skuldebrev i enlighet med vad som i motionen anförts.

29. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om beskattning av optioner i enlighet med vad som i motionen anförts.

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande egenföretagares pensionsförsäkringar.

31. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar att småhus på jordbruksfastighet skall ingå i näringsverksamheten i enlighet med vad som i motionen anförts.

32. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om uttag av fastighetsskatt för småhus i enlighet med vad som i motionen anförts.

33. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om uttag av fastighetsskatt på hyreshus i enlighet med vad som i motionen anförts.

34. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om övergångsregler för småhus och hyreshus i enlighet med vad som i motionen anförts.

35. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om fartygsfonder i enlighet med vad som i motionen anförts.

36. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skadeförsäkringsföretag.

37. att riksdagen beslutar om möjlighet för egenföretagare att över-

föra medel från investeringsreserv till pensionsförsäkring i enlighet med vad som i motionen anförts.

Mot. 1989/90
Sk96

38. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om fortsatt skattefrihet för avkastning på skogskonton i enlighet med vad som i motionen anförts.

39. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar att hos regeringen hemställa om förslag till kvittning mellan aktiv näringsverksamhet och inkomst av tjänst i enlighet med vad som i motionen anförts.

40. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om avdrag för egen bil i tjänsten för egenföretagare i enlighet med vad som i motionen anförts.

41. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:110 i denna del beslutar om inkomstuppläggning i familjeföretag i enlighet med vad som i motionen anförts.

42. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om grundavdrag för sociala avgifter.

43. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om analyser av skattereformen.

Stockholm den 2 maj 1990

Olof Johansson (c)

Görel Thurdin (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Gunnar Björk (c)

Pär Granstedt (c)

Agne Hansson (c)

Larz Johansson (c)

Karl Erik Olsson (c)

Karin Söder (c)

Gunilla André (c)

Karin Israelsson (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Börje Hörnlund (c)

